

U m o w a

między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o wzajemnej komunikacji kolejowej, podpisana w Berlinie dnia 27 marca 1926 roku.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 16 lutego 1927 r. — Dz. U. R. P. № 23, poz. 174).

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia dwudziestego siódmego marca tysiąc dziewięćset dwudziestego szóstego roku podpisana została w Berlinie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rzeszy Niemieckiej Umowa o wzajemnej komunikacji kolejowej wraz z odnośnym Protokółem Końcowym o następującem brzmieniu dosłownem:

U m o w a**o wzajemnej komunikacji kolejowej
z dnia 27 marca 1926 roku.**

Celem uregulowania komunikacji kolejowej między Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem z jednej strony a Niemcami z drugiej strony, zamianowały swymi Pełnomocnikami:

P o l s k a :

Pana D-ra Witolda Prądzyńskiego, członka Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej, działającego według artykułu 104, ustęp 6 Wersalskiego Traktatu Pokoju także za Wolne Miasto Gdańsk, o ile ono wchodzi w rachubę jako strona umowna.

N i e m c y :

Pana Dr. jur. Theodor Lewald, Rzeczywistego Tajnego Radcę, Sekretarza Stanu w st. spocz.

Pełnomocnicy po zbadaniu i wymianie pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte, ugodzili się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.**Ustawy i przepisy.**

(1) W kolejowej komunikacji osobowej, bagażowej i towarowej między Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem z jednej strony a Niemcami z drugiej strony obowiązują na szlaku między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą postanowienia niniejszej Umowy. Nadto, o ile niniejsza Umowa nie zawiera odmiennych postanowień, należy stosować każdorazowo obowiązujące postanowienia umów i taryf, zawartych między umawiającymi się Stronami lub między polskimi i niemieckimi Zarządami kolejowymi, oraz postanowienia tych międzynarodowych Konwencji, do których przystąpiły umawiające się Strony, wreszcie ustawy i przepisy każdego Państwa na jego obszarze.

(2) Postanowienia Konwencji z dnia 21 kwietnia 1921 r., zawartej między Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem a Niemcami w sprawie wolności tranzytu pomiędzy Prusami Wschodnimi a resztą Niemiec oraz postanowienia polsko-niemieckiej Konwencji górnośląskiej z dnia 15 maja 1922 pozostają w zakresie swej mocy obowiązujące nadal nienaruszone. Dopóki trwać będzie moc obowiązująca ostatnio wymienionej Konwencji, należy postanowienia, zawarte w tytule VIII, dział I-szy, rozdział III-ci części piątej tej Konwencji, wraz z ich postanowieniami wykonawczymi, odpowiednio stosować również w komunikacji kolejowej, sięgającej poza górnośląskie koleje poprzez przejścia kolejowe między polskim a niemieckim Górnym Śląskiem. O ileby wcześniej zgłosiła moc obowiązująca górnośląskiej Konwencji niż Umowy niniejszej, wszystkie postanowienia niniejszej Umowy wchodzić odnośnie do tych przejść kolejowych natchmiast w życie.

(3) Osoby trzecie nie mogą wysnuwać żadnych praw z niniejszej Umowy.

Abkommen**über den gegenseitigen Eisenbahnverkehr
vom 27. März 1926.**

Zum Zwecke der Regelung des Eisenbahnverkehrs zwischen Deutschland einerseits, Polen und der Freien Stadt Danzig andererseits, haben zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

P o l e n :

Herrn Dr. Witold Prądzyński, Mitglied der Kodifikationskommission der Republik Polen, der gemäss Artikel 104 Absatz 6 des Versailler Friedensvertrages auch für die Freie Stadt Danzig, soweit sie als Vertragspartei in Frage kommt, handelt.

D e u t s c h l a n d :

Herrn Dr. jur. Theodor Lewald, Wirklichen Geheimen Rat, Staatssekretär a. D.,

Die Bevollmächtigten haben nach Prüfung und Austausch ihrer als gut und richtig befundenen Vollmachten Nachstehendes vereinbart:

Artikel 1.**Gesetze und Vorschriften.**

(1) Der Eisenbahnpersonen-, Gepäck- und Güterverkehr zwischen Deutschland einerseits, Polen und der Freien Stadt Danzig andererseits auf der Strecke zwischen Staatsgrenze und Betriebswechselfbahnhof regelt sich nach den Bestimmungen dieses Abkommens. Ausserdem finden Anwendung die jeweils gültigen Bestimmungen der zwischen den Vertragsteilen oder den deutschen und den polnischen Eisenbahnverwaltungen abgeschlossenen Abkommen und Tarife sowie derjenigen internationalen Übereinkommen, denen die Vertragsteile beigetreten sind, und schliesslich die Gesetze und Vorschriften eines jeden Staates auf seinem Gebiete, soweit dieses Abkommen nicht abweichende Bestimmungen enthält.

(2) Die Bestimmungen des Abkommens vom 21. April 1921 zwischen Deutschland, Polen und der Freien Stadt Danzig über den freien Durchgangsverkehr zwischen Ostpreussen und dem übrigen Deutschland und des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 bleiben für ihren Geltungsbereich unberührt. Während der Geltungsdauer des letztgenannten Abkommens finden die Bestimmungen des Titels VIII, Kapitel I, Abschnitt III aus dem fünften Teile dieses Abkommens nebst den zugehörigen Ausführungsbestimmungen auch auf den über die Oberschlesischen Eisenbahnen hinausgehenden Eisenbahnverkehr über die Übergänge zwischen Deutsch-Oberschlesien und Polnisch-Oberschlesien entsprechende Anwendung. Sofern das Abkommen über Oberschlesien früher erlischt als dieses Abkommen, treten für diese Übergänge ohne weiteres sämtliche Bestimmungen dieses Abkommens in Kraft.

(3) Dritte Personen können aus diesem Abkommen Rechte nicht herleiten.

Artykuł 2.

Sprawność komunikacji.

Strony umawiające się dołożą starań, aby komunikacja kolejowa między ich obszarami odbywała się odpowiednio do potrzeb sąsiedniego i tranzytowego ruchu kolejowego. W szczególności służba kolejowa, pocztowa, celna, paszportowa i inna będzie tak wykonywana, by przewóz osób, bagażów i towaru odbywał się możliwie najszybciej.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Zarządy kolejowe będą na periodycznych konferencjach w sprawie rozkładów jazdy uwzględniały potrzeby sąsiedzkiego i tranzytowego ruchu kolejowego. W szczególności należy wzajemnie uzależnić czas przyjazdu i odjazdu pociągów na stacjach zdawczo-odbiorczych i uzgodnić czas oczekiwania pociągów.

(2) Władzom pocztowym, celnym i paszportowym należy zawczasu podawać do wiadomości rozkłady jazdy pociągów i ich ewentualne zmiany.

(3) Co do przebiegu wagonów sypialnych, restauracyjnych i pocztowych należy się osobno porozumieć.

Artykuł 3.

Przejścia kolejowe i stacje zdawczo-odbiorcze.

(1) Do komunikacji kolejowej między Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem z jednej strony a Niemcami z drugiej strony będą służyły poniżej wymienione przejścia kolejowe, dla których wyznaczone zostały następujące stacje zdawczo-odbiorcze:

przejście kolejowe	stacja zdawczo-odbiorcza
Strzebielino—Gr. Boschpol	Gr. Boschpol
Chojnice—Firschau	Chojnice
Kaczory—Schneidemühl	Schneidemühl
Drawski Młyn—Kreuz	Kreuz
Zbąszyń—Neu Bentschen	Zbąszyń
Leszno—Fraustadt	Fraustadt
Rawicz—Wehrse	Rawicz
Rawicz—Korsenz	Rawicz
Zduny—Freyhan	Zduny
Pawłów—Neumittelwalde	Neumittelwalde
Łęka—Costau	Hanulin
Tczew—Simonsdorf—Marienburg	Marienburg
Gardeja—Dianenberg	Gardeja
Jamielnik—Deutsch Eylau	Deutsch Eylau
Rakowice—Deutsch Eylau	Deutsch Eylau
Grajewo—Prostken	Grajewo
Raczki—Czymochen	Raczki

(2) Dla komunikacji kolejowej między Polską a Niemcami służą poza tym przejścia kolejowe, wymienione w artykule 411 polsko-niemieckiej Konwencji górnośląskiej z dnia 15 maja 1922 r. i w odpowiednich postanowieniach wykonawczych [patrz ustęp (2) artykułu 1].

(3) Wymienione przejścia kolejowe służą także do tranzytowego ruchu kolejowego, o ile nie zostały

Artikel 2.

Verkehrsabwicklung.

Die Vertragsteile werden dafür sorgen, dass der Eisenbahnverkehr zwischen ihrer Gebieten den Bedürfnissen des Wechsel- und Durchgangsverkehrs entsprechend abgewickelt wird. Insbesondere wird der Eisenbahn-, Post-, Zoll-, Pass- und andere Dienst derart durchgeführt, dass die Beförderung von Personen, Gepäck und Gütern mit tunlichster Beschleunigung bewerkstelligt wird.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Die Eisenbahnverwaltungen werden die Erfordernisse des Wechsel-, und Durchgangsverkehrs gelegentlich der regelmässigen Fahrplanbesprechungen berücksichtigen. Insbesondere sind Ankunfts- und Abfahrtszeiten der Züge auf den Betriebswechselbahnhöfen in Zusammenhang zu bringen und Wartezeiten zu vereinbaren.

(2) Den Post-, Zoll- und Passbehörden sind die Fahrpläne der Züge und ihre etwaigen Abänderungen rechtzeitig bekanntzugeben.

(3) Über den Lauf von Schlaf-, Speise- und Postwagen sind besondere Vereinbarungen zu treffen.

Artikel 3.

Übergänge und Betriebswechselbahnhöfe.

(1) Dem Eisenbahnverkehr zwischen Deutschland einerseits, Polen und der Freien Stadt Danzig andererseits dienen die nachstehend genannten Übergänge, für die folgende Betriebswechselbahnhöfe bestimmt werden, und zwar:

Übergang	Betriebswechselbahnhof
Gross Boschpol—Strzebielino	Gros Boschpol
Firschau—Chojnice	Chojnice
Schneidemühl—Kaczory	Schneidemühl
Kreuz—Drawski Młyn	Kreuz
Neu Bentschen—Zbąszyń	Zbąszyń
Fraustadt—Leszno	Fraustadt
Wehrse—Rawicz	Rawicz
Korsenz—Rawicz	Rawicz
Freyhan—Zduny	Zduny
Neumittelwalde—Pawłów	Neumittelwalde
Kostau—Łęka	Hanulin
Marienburg—Simonsdorf—Tczew	Marienburg
Dianenberg—Gardeja	Gardeja
Deutsch Eylau—Jamielnik	Deutsch Eylau
Deutsch Eylau—Rakowice	Deutsch Eylau
Prostken—Grajewo	Grajewo
Czymochen—Raczki	Raczki

(2) Für den Eisenbahnverkehr zwischen Deutschland und Polen dienen ferner die im Artikel 411 des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 und den zugehörigen Ausführungsbestimmungen genannten Übergänge [siehe Absatz (2) des Artikels 1].

(3) Die genannten Übergänge dienen auch für den Durchgangsverkehr, soweit sie nicht von Eisen-

przez Zarządy kolejowe za obopólnym porozumieniem z tego ruchu wyłączone.

(4) Zamiast wyżej wymienionych stacyj zdawczo-odbiorczych mogą być za wzajemnym porozumieniem się Rządów wyznaczone inne bliżej granicy państwowej leżące stacje, jako stacje zdawczo-odbiorcze.

(5) Co do przejścia kolejowego Praszka-Zawisna i przejść kolejowych na górnośląskich kolejach wąskotorowych zastrzega się osobne porozumienie się do protokołu końcowego.

Artykuł 4.

Państwowa władza zwierzchnicza.

O ile niniejsza Umowa lub inne międzypaństwowe umowy nie zawierają odmiennych postanowień, państwowe prawa zwierzchnicze na stacjach zdawczo-odbiorczych i na szlakach kolejowych między nimi a granicą państwową przysługują nadal temu Państwu, na którego obszarze owe stacje i szlaki są położone.

Artykuł 5.

Używanie i utrzymanie budowli i urządzeń.

(1) Polskie i niemieckie Zarządy kolejowe przyznają sobie wzajemnie używanie budowli i urządzeń, potrzebnych dla komunikacji kolejowej w myśl postanowień niniejszej Umowy.

(2) Będą one, każdy w swoim okręgu, utrzymywały w stanie odpowiadającym przepisom wszystkie budowle i urządzenia, znajdujące się na stacjach zdawczo-odbiorczych oraz na szlakach między stacją zdawczo-odbiorczą a granicą państwową.

(3) Bliższe warunki, w szczególności ewentualne zmiany odnośnie do budowli i urządzeń przeciętych granicą państwową, należy zgodnie ustalić w miejscowych umowach dodatkowych (art. 7).

Postanowienia wykonawcze.

(1) Przecięte granicą państwową mosty kolejowe i wiadukty, łącznie z przyczółkami i filarami, będą w całości nadzorowane i utrzymywane przez jeden z obu interesowanych Zarządów kolejowych według jego przepisów, bez uszczerbku dla praw własności sąsiedniego Zarządu (patrz załącznik A).

(2) Interesowane Dyrekcje kolejowe winny się porozumieć co do robót, wychodzących poza ramy bieżącego utrzymania, lub co do ewentualnej przebudowy mostów. Prace tych nie wolno rozpoczynać bez zgody Centralnych Zarządów kolejowych. Gdyby zwłoka groziła niebezpieczeństwem winien Zarząd, do którego należy utrzymanie, zarządzić potrzebne roboty i powiadomić o tem bezzwłocznie sąsiedni Zarząd.

(3) Zarząd, do którego należy utrzymanie, liczyć będzie sąsiedniemu Zarządowi koszty utrzymania wraz z 10-cio procentowym dodatkiem na administrację, a to w stosunku do długości mostu po obu stronach granicy.

bahnverwaltungen im beiderseitigen Einvernehmen von diesem Verkehre ausgeschlossen werden.

(4) Anstatt der vorbezeichneten Betriebswechselbahnhöfe können andere näher der Staatsgrenze liegende Bahnhöfe als Betriebswechselbahnhöfe im gegenseitigen Einvernehmen der Regierungen bestimmt werden.

(5) Wegen des Überganges Zawisna-Praszka und der Übergänge der oberschlesischen Schmalspurbahnen werden besondere Vereinbarungen in einem Schlussprotokoll vorbehalten.

Artikel 4.

Staatshoheit.

Die Staatshoheitsrechte auf den Betriebswechselbahnhöfen einschliesslich der Eisenbahnstrecken zwischen ihnen und der Staatsgrenze verbleiben, soweit in diesem Abkommen oder in anderen Staatsverträgen keine abweichenden Bestimmungen enthalten sind, dem Staate, auf dessen Gebiet sie liegen.

Artikel 5.

Benutzung und Unterhaltung der Anlagen.

(1) Die deutschen und die polnischen Eisenbahnverwaltungen werden sich gegenseitig die Benutzung der für den Eisenbahnverkehr nötigen Anlagen und Einrichtungen nach den Bestimmungen dieses Abkommens gestatten.

(2) Sie werden, jede für ihren Bezirk, die gesamten Anlagen in den Betriebswechselbahnhöfen sowie auf den zwischen Betriebswechselbahnhof und Staatsgrenze liegenden Strecken in vorschriftsmässigem Zustande unterhalten.

(3) Die näheren Bedingungen, insbesondere etwaige Abweichungen bei den von der Staatsgrenze durchschnittenen Anlagen und Bauwerken, sind in den örtlichen Zusatzübereinkommen (Artikel 7) zu vereinbaren.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Die von der Staatsgrenze durchschnittenen Eisenbahnbrücken und Wege-Überführungen einschliesslich der Widerlager und Pfeiler werden, unbeschadet des Eigentumsrechtes der Nachbarverwaltung, im ganzen von einer der beiden beteiligten Eisenbahnverwaltungen nach deren Vorschriften beaufsichtigt und unterhalten (siehe Anl. A).

(2) Über Arbeiten, die über die laufende Unterhaltung hinausgehen, oder über etwaigen Umbau der Brücken, haben sich die beteiligten Eisenbahndirektionen zu verständigen. Diese Arbeiten dürfen ohne Genehmigung der Eisenbahnhauptverwaltungen nicht in Angriff genommen werden. Bei Gefahr im Verzuge hat die unterhaltende Verwaltung die nötigen Arbeiten zu veranlassen und die Nachbarverwaltung unverzüglich zu verständigen.

(3) Die Kosten der Unterhaltung nebst einem Verwaltungskostenzuschlag von 10 v. H. sind seitens der unterhaltenden Verwaltung der Nachbarverwaltung im Verhältnis der beiderseits der Grenze liegenden Brückenlängen in Rechnung zu stellen.

(4) Wykaz mostów przeciętych granicą państwową jest dołączony (załącznik A).

Artykuł 6.

Prawa własności.

(1) Wszystkie budowle i urządzenia, wymienione w artykule 5, pozostają o ile się znajdują na obszarze Polski lub Wolnego Miasta Gdańska, własnością polską a o ile się znajdują na niemieckim obszarze — własnością niemiecką.

(2) To samo odnosi się do nowych budowli i urządzeń

Artykuł 7.

Miejscowe umowy dodatkowe.

Zarządy kolejowe winny zawrzeć dla każdego przejścia granicznego umowę dodatkową, regulującą specjalne stosunki tego przejścia (miejscowa umowa dodatkowa).

Postanowienie wykonawcze.

Do każdej umowy dodatkowej należy dołączyć plan szlaku od granicy państwowej aż do stacji zdawczo-odbiorczej oraz plan tej stacji zdawczo-odbiorczej, na którym należy oznaczyć różnokolorowo budowle i urządzenia, służące do wspólnego używania i te, które przekazano sąsiedniemu Zarządowi do wyłącznego używania. Do planu należy dołączyć wykaz budowli i urządzeń, mających służyć do wspólnego używania i tych, które przekazano sąsiedniemu Zarządowi do wyłącznego używania.

Artykuł 8.

Kwestje językowe.

(1) Usłne i piśmienne porozumiewanie się służbowe na stacjach zdawczo-odbiorczych i na szlaku między nimi a granicą państwową będzie się odbywać w tym języku, który tam jest urzędowym. Wyjątek patrz artykuł 26.

(2) Pracownikom tego samego Państwa wolno jednak na obszarze sąsiedniego Państwa porozumiewać się między sobą w ich języku także w stosunkach służbowych.

(3) Korespondencja służbowa, telegraficzna i piśmienna między Urzędami Stron będzie się odbywać w języku urzędowym Urzędu wysyłającego.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Tłumaczenie telegramów i pism jest rzeczą Zarządu, który je otrzymuje.

(2) Interesowane Zarządy kolejowe wprowadzą dla zawiadomień stale powtarzających się w komunikacji kolejowej wzory dwujęzyczne, obopólnie omówione.

(3) Pomieszczenia urzędowe, udzielone na stacji zdawczo-odbiorczej sąsiednim Zarządom do wyłącznego używania, powinny być zaopatrzone dwujęzycznymi napisami, przyczem napis w języku urzędowym miejscowego Zarządu należy umieścić na czele.

(4) Die Liste der von der Staatsgrenze durch schnittenen Brücken liegt bei (Anlage A).

Artikel 6.

Eigentumsrecht.

(1) Sämtliche im Artikel 5 bezeichneten Anlagen und Einrichtungen bleiben, soweit sie auf deutschem Gebiet liegen, deutsches Eigentum, soweit sie auf polnischem Gebiet oder auf dem Gebiet der Freien Stadt Danzig liegen, polnisches Eigentum.

(2) Dasselbe gilt für Reuanlagen.

Artikel 7.

Örtliche Zusatzübereinkommen.

Für jeden Grenzübergang ist durch die Eisenbahnverwaltungen ein Zusatzübereinkommen abzuschliessen, das die besonderen Verhältnisse des Grenzübergangs regelt (örtliches Zusatzübereinkommen).

Ausführungsbestimmung:

Jedem Zusatzübereinkommen ist ein Plan der Strecke von der Staatsgrenze bis in den Betriebswechselbahnhof sowie ein Plan des Betriebswechselbahnhofs beizuheften, in dem die der gemeinsamen Benutzung dienenden und die der Nachbarverwaltung zur alleinigen Benutzung überwiesenen Anlagen verschiedenfarbig zu kennzeichnen sind. Dem Plane ist ein Verzeichnis der gemeinsam zu benutzenden und der Nachbarverwaltung zur alleinigen Benutzung überwiesenen Anlagen beizufügen.

Artikel 8.

Sprachenfrage.

(1) Der mündliche und schriftliche Dienstverkehr auf den Betriebswechselbahnhöfen und auf der Strecke zwischen diesem und der Staatsgrenze geschieht in der Sprache, die dort Amtssprache ist, Ausnahme siehe Artikel 26.

(2) Bedienstete desselben Staates dürfen jedoch auf dem Gebiete des Nachbarstaates auch im dienstlichen Verkehr sich untereinander ihrer Sprache bedienen.

(3) Der telegraphische und schriftliche Dienstverkehr zwischen Dienststellen der Vertragsteile geschieht in der Sprache, die für die absendende Stelle Amtssprache ist.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Die Übersetzung der Telegramme und Schriftstücke ist Sache der Empfangsverwaltung.

(2) Für Mitteilungen, die im Eisenbahnverkehr regelmässig wiederkehren, werden die beteiligten Eisenbahnverwaltungen zu vereinbarende doppel-sprachige Muster auflegen lassen.

(3) Die den Nachbarverwaltungen im Betriebswechselbahnhof zur ausschliesslichen Benutzung überlassenen Amsträume sollen mit doppelsprachigen Anschriften versehen werden, wobei stets die Amtssprache der Eigentumsverwaltung voranzustellen ist.

(4) Stacje zdawczo-odbiorcze i graniczne winny wywieszać na odpowiednim miejscu przesłane im przez sąsiednią kolej, w jej języku urzędowym, obwieszczenia urzędowe i rozkłady jazdy, mające istotne znaczenie dla ruchu przez odnośne przejście kolejowe.

Artykuł 9.

Pracownicy sąsiedniego Państwa na stacji zdawczo-odbiorczej i na szlaku między nią a granicą Państwa.

(1) Przy wykonywaniu na stacji zdawczo-odbiorczej i na szlaku między nią a granicą państwową specjalnych czynności służbowych, które ze względu na swą istotę wymagają wykonania przez własne organy każdego Zarządu, może sąsiedni Zarząd posługiwać się własnymi pracownikami. Pracownicy ci winni wykonywać czynności służbowe według ustaw i przepisów, obowiązujących Zarząd wysyłający.

(2) Na obszar sąsiedniego Państwa mogą być wysyłani pracownicy tylko w ilości niezbędnie potrzebnej.

(3) Personel, używany na stacjach granicznych i zdawczo-odbiorczych oraz na szlakach między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą, winien być obznajmiony z poszczególnymi postanowieniami i przepisami odnoszącymi się do służby na przejściach kolejowych i powinien, o ile jest czynny służbowo na stacji zdawczo-odbiorczej sąsiedniego Zarządu, umieć w zakresie potrzeb służbowych porozumieć się w języku urzędowym sąsiedniego Państwa.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Przy ocenie kwalifikacyjnej personelu, używanego na obszarze sąsiedniego Państwa, będą uznawane przepisy i egzaminy tego Zarządu, do którego należy ten personel.

(2) Personel w czasie pobytu służbowego na obszarze sąsiedniego Państwa podlega przy wykonywaniu swojej służby zarządzeniom właściwych organów sąsiedniego Zarządu, o ile one w myśl postanowień miejscowej umowy dodatkowej są uprawnione do wydawania takich zarządzeń.

(3) Personel w czasie służbowego pobytu na obszarze sąsiedniego Państwa może być w wyjątkowych wypadkach wezwany także do wykonywania służbowych czynności sąsiedniego Zarządu, o ile na to pozwala służba dla własnego Zarządu.

(4) Czy i którzy pracownicy mają mieszkać w sąsiednim Państwie będzie umówione dla każdego przejścia kolejowego z osobną w miejscowej umowie dodatkowej.

Artykuł 10.

Ochrona pracowników sąsiedniego Państwa.

(1) Pracownicy zajęci na obszarze sąsiedniego Państwa i posiadający przynależność państwową Państwa wysyłającego, zatrzymują swoją przynależność państwową. To samo stosuje się do członków rodziny i służby domowej, żyjących z nimi w wspólnym gospodarstwie domowym na obszarze sąsiednie-

(4) Die Betriebswechsel- und Grenzbahnhöfe haben an geeigneter Stelle die ihnen von der Nachbarbahn in ihrer Amtssprache übermittelten, für den Verkehr auf dem betreffenden Übergang wesentlichen amtlichen Kundmachungen und Fahrpläne auszuhängen.

Artikel 9.

Bedienstete des Nachbarstaates im Betriebswechselbahnhof und auf der Strecke zwischen ihm und der Staatsgrenze.

(1) Für besondere Dienstverrichtungen im Betriebswechselbahnhof und auf der Strecke zwischen ihm und der Staatsgrenze, die ihrer Natur nach die Ausführung durch eigene Organe jeder Verwaltung erfordern, kann die Nachbarverwaltung ihre eigenen Bediensteten verwenden. Diese haben ihre Diensthandlungen nach den für die entsendende Verwaltung geltenden Gesetzen und Vorschriften auszuüben.

(2) In das Gebiet des Nachbarstaates dürfen Bedienstete nur in unbedingt notwendiger Anzahl entsendet werden.

(3) Das auf den Grenz- und Betriebswechselbahnhöfen sowie auf den Strecken zwischen Staatsgrenze und Betriebswechselbahnhof verwendete Personal muss mit den einschlägigen Bestimmungen und Vorschriften des Eisenbahnübergangsdienstes vertraut sein und soll sich, sofern es auf dem Betriebswechselbahnhof der Nachbarverwaltung dienstlich tätig ist, in dem dienstlich erforderlichen Umfange in der Amtssprache des Nachbarstaates verständigen können.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Für die Eignung des Personals, das auf dem Gebiete des Nachbarstaates verwendet wird, werden die Vorschriften und Prüfungen der Verwaltung anerkannt, der es angehört.

(2) Das Personal ist während seiner dienstlichen Anwesenheit auf dem Gebiete des Nachbarstaates bei der Ausübung seines Dienstes den Anordnungen der zuständigen Organe der Nachbarverwaltung unterworfen, soweit diese nach den Bestimmungen des örtlichen Zusatzübereinkommens zu solchen Anordnungen berechtigt sind.

(3) Das Personal darf während seiner dienstlichen Anwesenheit auf dem Gebiete des Nachbarstaates in Ausnahmefällen auch zu Dienstverrichtungen für die Nachbarverwaltung herangezogen werden, soweit sein Dienst für die Heimatverwaltung es zulässt.

(4) Ob und welche Bedienstete im Nachbarstaat wohnen sollen, wird für jeden Grenzübergang durch die örtlichen Zusatzübereinkommen vereinbart.

Artikel 10.

Schutz der Bedienstete des Nachbarstaates.

(1) Die Bediensteten, die im Gebiete des Nachbarstaates beschäftigt werden und die Staatsangehörigkeit des Entsendestaates besitzen, behalten ihre Staatsangehörigkeit. Das gleiche gilt für die mit ihnen auf dem Gebiete des Nachbarstaates in häuslicher Gemeinschaft lebenden Angehörigen und Haus-

go Państwa. W takim wypadku przez zamieszkanie, pobyt lub przez urodzenie nie nabywa się przynależności państwowej sąsiedniego Państwa.

(2) Osobom, wymienionym w ustępie 1-ym, w czasie ich pobytu na obszarze sąsiedniego Państwa (patrz art. 16 i 17) poręcza się potrzebną ochronę. Pracowników należy uważać także w Państwie sąsiednim za urzędników w myśl ustawy karnej. O ile w wypadkach zniewąg i urazów cielesnych jest obok skargi prywatnej pokrzywdzonego dopuszczalne także wniesienie skargi publicznej, Strony umawiające się będą w danym razie korzystały z tej możliwości na rzecz czynnych na ich obszarze urzędników sąsiednich Zarządów w takiej samej mierze, jak na rzecz własnych urzędników.

(3) Osoby, wymienione w ustępie (1), korzystają podczas pobytu na obszarze sąsiedniego Państwa:

- a) z uwolnienia od wszelkiego rodzaju publiczno-prawnych świadczeń osobistych i rzeczowych,
- b) z uwolnienia od pobieranych tam opłat publicznych w takiej mierze, jakaby im przysługiwała, gdyby w sąsiednim Państwie nie mieli ani miejsca zamieszkania ani miejsca pobytu.

(4) Dzieci osób wymienionych w ustępie (1), nie podlegają w sąsiednim Państwie przymusowi szkolnemu.

(5) Pracownicy zajęci na obszarze sąsiedniego Państwa, podlegają pod względem dyscyplinarnego karanie ich uchybień służbowych jedynie władzy dyscyplinarnej swych przełożonych władz w Państwie wysyłającym. Osądzenie z przyczyny popełnienia przez nich w wykonywaniu służby w Państwie przyjmującym czynów karalnych pozostawia się wyłącznie, o ile nie chodzi o obywateli Państwa przyjmującego, ojczystem władzom, gdy one tego zażądata. Gdy takie żądanie zostanie przedstawione, Państwo przyjmujące powinno bezzwłocznie dostawić ściganego wyżej wymienionej władzy ojczystej. Żądanie o przekazanie osądzenia i o dostawienie ściganego powinna ojczysta władza ściganego, właściwa do ścigania karnego, przedstawić władzy Państwa przyjmującego, właściwej do ścigania karnego.

Artykuł 11.

Pomoc przy wykonywaniu służby.

(1) Urzędy i pracownicy Stron umawiających się, czynni na stacjach zdawczo-odbiorczych i na szlakach kolejowych między nimi a granicą państwową, będą się wzajemnie popierać przy wypełnianiu swych obowiązków służbowych, w szczególności w celu przeszkadzania przekroczeniom i ich wykrycia.

(2) Władze i Urzędy jednej Strony umawiającej się będą udzielały potrzebnej ochrony Urzędom i pracownikom drugiej Strony, czynnym służbowo na obszarze oznaczonym w ustępie (1), i będą spełniały ich wezwania w tym względzie w takiej samej mierze, jak podobne wezwania swoich własnych Urzędów i pracowników.

bediensteten. Ein Erwerb der Staatsangehörigkeit des Nachbarstaates durch Wohnsitz, Aufenthalt oder Geburt findet hierbei nicht statt.

(2) Den im Absatz (1) bezeichneten Personen wird bei ihrem Aufenthalt im Gebiete des Nachbarstaates (siehe Artikel 16 und 17) der erforderliche Schutz gewährleistet. Die Bediensteten sind auch im Nachbarstaate im Sinne des Strafgesetzes als Beamte anzusehen. Soweit bei Beleidigungen und Körperverletzungen ausser der Privatklage des Verletzten auch die Erhebung der öffentlichen Klage zulässig ist, werden die Vertragsteile von dieser Möglichkeit vorkommendenfalls zugunsten der auf ihrem Staatsgebiet tätigen Beamten der Nachbarverwaltungen in demselben Umfange Gebrauch machen wie zugunsten der eigenen Beamten.

(3) Die im Absatz (1) bezeichneten Personen geniessen während der Dauer ihres Aufenthalts in dem Gebiete des Nachbarstaates

- a) Freiheit von jeder Art öffentlich-rechtlicher persönlicher Leistungen und Sachleistungen,
- b) Freiheit von den dort erhobenen öffentlichen Abgaben in demselben Umfange, wie sie ihnen zustehen würde, wenn sie im Nachbarstaat weder Wohnsitz noch Aufenthalt hätten.

(4) Die Kinder der im Absatz (1) bezeichneten Personen sind im Nachbarstaate nicht schulpflichtig.

(5) Die im Gebiete des Nachbarstaates beschäftigten Bediensteten unterstehen für die disziplinarische Ahndung ihrer dienstlichen Verfehlungen lediglich der Disziplinargewalt ihrer vorgesetzten Behörden im Entsendestaat. Wegen der in Ausübung ihres Dienstes im Empfangsstaate begangenen strafbaren Handlungen wird die Aburteilung, soweit es sich nicht um Angehörige des Empfangsstaates handelt, den Heimatsbehörden auf ihr Verlangen ausschliesslich überlassen. Wird ein solches Verlangen gestellt, so ist der Verfolgte vom Empfangsstaat unverzüglich der namhaft gemachten Heimatsbehörde zuzuführen. Das Verlangen auf Überlassung der Aburteilung und auf Zuführung des Verfolgten ist von der für die Strafverfolgung zuständigen Heimatsbehörde des Verfolgten bei der zuständigen Strafverfolgungsbehörde des Empfangsstaates zu stellen.

Artikel 11.

Unterstützung bei der Dienstausbung.

(1) Die auf den Betriebswechselbahnhöfen einschliesslich der Eisenbahnstrecken zwischen ihnen und der Staatsgrenze tätigen Dienststellen und Bediensteten der Vertragsteile werden sich in der Erfüllung ihrer dienstlichen Obliegenheiten, insbesondere zur Verhinderung und Aufdeckung von Zuwiderhandlungen, gegenseitig unterstützen.

(2) Die Behörden und Dienststellen des einen Vertragsteiles werden den auf den im Absatz (1) bezeichneten Gebieten dienstlich tätigen Dienststellen und Bediensteten des anderen Teiles den erforderlichen Schutz gewähren und ihren hierauf gerichteten Ersuchen in gleicher Weise Folge leisten wie entsprechenden Ersuchen eigener Dienststellen und Bediensteten.

(3) Właściwe Urzędy Zarządów, biorących udział w komunikacji kolejowej, będą na bezpośrednie wezwanie Urzędów drugiej Strony dochodziły w odpowiedni sposób, jakim jest stan faktyczny przekroczeń przepisów tej Strony, dotyczących dziedziny kolejowej, pocztowej, celnej, paszportowej lub służbowej, a popełnionych na obszarze oznaczonym w ustępie (1) tego artykułu, tudzież będą doręczały wezwania, potrzebne do wdrożenia i przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

(4) Wydatki w gotówce, powstałe wskutek załatwiania takich wezwań, winny być przez Urząd wzywający, bezpośrednio zwrócone Urzędowi wezwanemu.

Artykuł 12.

Urzednicy sprawujacy nadzor.

(1) Każdy z interesowanych Zarządów ma prawo wykonywać przez własnych urzędników nadzór nad czynnościami służbowymi swoich własnych pracowników, dokonywanymi na obszarze sąsiedniego Państwa.

(2) Urzednicy ci winni się wstrzymać od wszelkiego bezpośredniego mieszania się do służby eksploatacji.

(3) Przy przekraczaniu granicy i przy czasowym pobycie tych urzędników na obszarze sąsiedniego Państwa należy odpowiednio stosować postanowienia artykułu 16.

Postanowienie wykonawcze.

Sąsiednie Zarządy będą sobie wzajemnie podawać do wiadomości nazwiska tych urzędników.

Artykuł 13.

Występkı służbowe.

(1) Przy uchybieniach służbowych, dotyczących komunikacji kolejowej, Zarząd kolejowy, w którego okręgu leży miejsce czynu, w razie potrzeby w porozumieniu i z pomocą interesowanego Zarządu sąsiedniego Państwa dochodzi stanu faktycznego. Zarząd kolejowy podaje go do wiadomości sąsiedniemu Zarządowi, który wyda bezzwłocznie dalsze zarządzenia i powiadomi o ich wyniku drugi Zarząd. Pracownicy nie władający, wedle ich oświadczenia, dostatecznie językiem urzędowym sąsiedniego Państwa, będą przesłuchiwani na ich żądanie w języku urzędowym Państwa wysyłającego.

(2) W razie znaczniejszego występkı służbowego pracownika, Zarząd przełożony wycofa go na żądanie właściwego Zarządu sąsiedniego Państwa ze służby na obszarze tego Państwa.

Artykuł 14.

Ubezpieczenia socjalne i ubezpieczenia od wypadków.

(1) Dla ubezpieczeń socjalnych i ubezpieczenia od wypadków pracowników kolejowych, których używa się stale lub czasowo na obszarze sąsiedniego

(3) Die zuständigen Dienststellen der am Eisenbahnverkehr beteiligten Verwaltungen werden auf unmittelbares Ersuchen der Dienststellen des anderen Teiles wegen Zuwiderhandlungen gegen die das Eisenbahn-, Post-, Zoll-, Passwesen oder das Dienststrafrecht betreffenden Vorschriften des letztgenannten Teiles, die auf den in Absatz (1) dieses Artikels bezeichneten Gebieten begangen sind, den Tatbestand in geeigneter Weise ermitteln sowie die zur Einleitung und Durchführung eines Dienststrafverfahrens erforderlichen Zustellungen bewirken.

(4) Die durch die Erledigung solcher Ersuchen entstehenden baren Auslagen sind der ersuchten Dienststelle von der ersuchenden Dienststelle unmittelbar zu erstatten.

Artikel 12.

Aufsichtsbeamte.

(1) Jede der beteiligten Verwaltungen hat das Recht, die von ihren eigenen Bediensteten auf dem Gebiete des Nachbarstaates auszuführenden Dienstverrichtungen durch eigene Beamte nachprüfen zu lassen.

(2) Diese Beamten haben sich jeden Eingriffs in den Betrieb zu enthalten.

(3) Auf den Grenzübertritt und vorübergehenden Aufenthalt dieser Beamten im Gebiete des Nachbarstaates finden die Bestimmungen des Artikels 16 entsprechende Anwendung.

Ausführungsbestimmung:

Die Namen dieser Beamten werden sich die Nachbarverwaltungen gegenseitig mitteilen.

Artikel 13.

Dienstvergehen.

(1) Bei dienstlichen Verfehlungen in bezug auf den Eisenbahnverkehr ermittelt die Eisenbahnverwaltung, in deren Bezirk der Tatort liegt, nötigenfalls im Benehmen und mit Unterstützung der beteiligten Verwaltung des Nachbarstaates den Tatbestand. Diesen wird die Eisenbahnverwaltung der Nachbarverwaltung mitteilen, die unverzüglich das weitere veranlassen und die andere Verwaltung von dem Ergebnis benachrichtigen wird. Bedienstete, die nach ihrer Erklärung der Amtssprache des Nachbarstaates nicht hinreichend mächtig sind, werden auf ihr Verlangen in der Amtssprache des Entsendestaates vernommen.

(2) Bei einem erheblichen Dienstvergehen eines Bediensteten wird die vorgesetzte Verwaltung diesen auf Verlangen der zuständigen Verwaltung des Nachbarstaates vom dienst auf dessen Gebiet zurückziehen.

Artikel 14.

Sozialversicherung und Unfallfürsorge.

(1) Für die Sozialversicherung und Unfallfürsorge der dauernd oder vorübergehend auf dem Gebiete des Nachbarstaates verwendeten Eisenbahn-

Państwa, są miarodajne wyłącznie przepisy prawne tego Państwa, na którego obszarze ma swą siedzibę Zarząd, przez który ci pracownicy zostali ustanowieni. To samo stosuje się także wówczas, gdy personel jednego Zarządu będzie używany przez drugi Zarząd do wykonywania służbowych czynności.

(2) Do przeprowadzenia ubezpieczeń socjalnych i ubezpieczenia od wypadków tudzież do rozstrzygnięcia sporów są właściwymi ubezpieczający, władze administracyjne lub sądy tego Państwa, którego przepisy prawne w myśl poprzedniego ustępu stosować należy.

(3) Zaopatrzenie, przeprowadzone w myśl powyższych postanowień według przepisów prawnych drugiego Państwa, ma pod względem prawnocywilnej odpowiedzialności przedsiębiorcy taki sam skutek prawny, jak zaopatrzenie przeprowadzone według własnych przepisów prawnych. Z ewentualnym prawem regresu może wystąpić wyłącznie jeden Zarząd kolejowy wobec drugiego.

Artykuł 15.

Opieka w razie choroby.

(1) W wypadkach choroby i w innej nagłej potrzebie należy dbać o personel sąsiedniego Zarządu i członków rodziny, żyjących z tym personelem we wspólnym gospodarstwie i przez niego utrzymywanych, tak jak o swój własny personel i jego członków rodziny.

(2) Koszty z tego wynikłe wróci Zarząd, do którego należy personel, Zarządowi udzielającemu pomocy.

Postanowienie wykonawcze.

Dla zwrotu kosztów, w myśl ustępu (2) jest potrzebne zaświadczenie lekarza konsultującego, że pomoc lekarska była potrzebna i odpowiadała chorobie lub urazowi, tudzież stosunkom chorego.

Artykuł 16.

Przekraczanie granicy i czasowy pobyt w sąsiednim Państwie.

(1) Pracownikom Stron, czynnym w służbie na przejściach kolejowych między Polską i Wolnym Miastem Gdańskim z jednej strony a Niemcami z drugiej strony, dozwala się na podstawie zaświadczenia, wystawionego przez właściwy Urząd, na przekraczanie granicy w wykonywaniu i celem wykonywania służby oraz na pobyt na terenie kolejowym, położonym w obrębie sąsiedniego Państwa w czasie służby i w czasie przerw służbowych, i to bez paszportu i wizy. Zaświadczenie należy wystawić według umówionego wzoru na okres czasu dostosowany do okoliczności poszczególnego wypadku nie na dłużej jednak niż na jeden rok. Aby móc wyjść poza teren kolejowy, potrzeba zaświadczenia stacyjnego Urzędu paszportowego, które będzie wystawiane tylko za złożeniem zaświadczenia, wymienionego w zdaniu pierwszym, i będzie ono ważne jedynie na obszarze gminy, do której należy stacja zdawczo-odbiorcza, lub która leży najbliżej tej stacji.

bediensteten sind ausschliesslich die Rechtsvorschriften des Staates massgebend, in dessen Gebiet die Verwaltung, bei der diese Bediensteten angestellt sind, ihren Sitz hat. Dies gilt auch dann, wenn Personal der einen Verwaltung von der anderen Verwaltung zu Dienstverrichtungen verwendet wird.

(2) Zur Durchführung der Socialversicherung und Unfallfürsorge sowie zur Entscheidung von Streitfällen sind zuständig die Versicherungsträger, Verwaltungsbehörden oder Gerichte des Staates, dessen Rechtsvorschriften nach dem vorstehenden Absatz anzuwenden sind.

(3) Eine entsprechend den vorstehenden Bestimmungen nach den Rechtsvorschriften des anderen Staates durchgeführte Versorgung hat hinsichtlich der zivilrechtlichen Haftung des Betriebsunternehmers die gleiche Rechtswirkung wie die nach den inländischen Rechtsvorschriften durchgeführte Versorgung. Ein etwa bestehendes Rückgriffsrecht darf nur von einer Eisenbahverwaltung gegenüber der andern geltend gemacht werden.

Artikel 15.

Krankenfürsorge.

(1) In Erkrankungs- und sonstigen Notfällen ist für das Personal der Nachbarverwaltung und für die mit ihm in häuslicher Gemeinschaft lebenden und von ihm zu unterhaltenden Familienangehörigen ebenso wie für das eigene Personal und seine Familienangehörigen zu sorgen.

(2) Die dabei aufgewendeten Kosten werden der hilfeleistenden Verwaltung von der Verwaltung, der das Personal angehört, ersetzt.

Ausführungsbestimmung:

Voraussetzung für den Kostenersatz nach Absatz (2) ist eine Bestätigung des behandelnden Arztes, dass die Krankenhilfe notwendig und der Erkrankung oder Verletzung sowie den Verhältnissen des Erkrankten entsprechend war.

Artikel 16.

Grenzübertritt und vorübergehender Aufenthalt im Nachbarstaate.

(1) Den im Übergangsdienst zwischen Deutschland einerseits, Polen und der Freien Stadt Danzig andererseits tätigen Bediensteten wird der Grenzübertritt in und zur Ausübung ihres Dienstes und der Aufenthalt auf dem Eisenbahngelände im Gebiete des Nachbarstaates während des Dienstes und der Dienstpauzen unter Befrelung vom Pass- und Sichtvermerkzwang auf Grund eines von der zuständigen Dienststelle ausgestellten Ausweises gestattet. Der Ausweis ist nach vereinbartem Muster mit einer den Umständen des Einzelfalles anzupassenden Geltungsdauer, die jedoch ein Jahr nicht übersteigen darf, auszustellen. Zum Verlassen des Eisenbahngeländes ist eine Bescheinigung der Bahnhofspassstelle erforderlich, die nur gegen Hinterlegung des in Satz 1 erwähnten Ausweises ausgestellt wird und lediglich für das Gebiet der Gemeinde gilt, zu der der Betriebswechselbahnhof gehört, oder die diesem Bahnhof am nächsten liegt.

(2) Personel winien, nosić na obcym obszarze ubranie służbowe lub widoczne służbowe odznaki, o ile jest obowiązany je nosić w myśl przepisów w Państwie wysyłającym, lub o ile wchodzi w styczność z publicznością w wykonywaniu służby w sąsiednim Państwie. Broń należy złożyć przed opuszczeniem terenu kolejowego.

(3) Z zastrzeżeniem rewizji celnej personel ma prawo zabierać ze sobą przez granicę bez opłaty cła takie przedmioty, które oczywiście są przeznaczone do osobistego użytku jednodniowego podczas służby i podczas jazdy do i ze służby.

(4) Personel czynny w służbie na przejściach kolejowych będzie przewożony bezpłatnie między stacją zdawczo-odbiorczą a granicą.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Wzór zaświadczenia, wymienionego w zdaniu 2 ustępu (1) niniejszego artykułu, podaje załącznik B. Zarządy obu Stron będą sobie podawały do wiadomości Urzędy właściwe do wystawiania takich zaświadczeń.

(2) Pracownicy gdańskiego Zarządu paszportowego, pocztowego i celnego, czynni w służbie na przejściach kolejowych, mogą używać służbowych legitymacyj, ważnych dla tych pracowników, zamiast zaświadczeń objętych załącznikiem B.

(3) Zaświadczenia te upoważniają także do wolnej jazdy w myśl ustępu (4) tego artykułu.

Artykuł 17.

Przekraczanie granicy i stały pobyt w sąsiednim Państwie.

(1) Pracownikom, czynnym służbowo na obszarze w sąsiednim Państwie i tam mieszkającym oraz członkom ich rodzin tudzież ich służbie domowej, żyjącym z nimi we wspólnym gospodarstwie, dozwala się na podstawie dowodu tożsamości, wystawionego według umówionego wzoru przez przełożoną władzę pracownika, na przekraczanie granicy do i z własnego kraju oraz na pobyt w miejscu pełnienia służby, i to bez paszportu i wizy. Za miejsce pełnienia służby będzie uważany obszar gminy, do której należy stacja zdawczo-odbiorcza lub która leży najbliżej tej stacji, o ile w razie wyjątkowej potrzeby nie zostaną inaczej oznaczone w miejscowej umowie dodatkowej granice miejsca pełnienia służby.

(2) Do tych pracowników należy odpowiednio stosować postanowienia ustępów (2) i (4) artykułu 16 z tą zmianą, że wolno im będzie nosić broń służbową także na drodze do i ze służby.

Postanowienie wykonawcze.

Wzory dowodów tożsamości, wymienionych w ustępie (1) tego artykułu, podają załączniki C i D.

(2) Das Personal hat auf fremdem Gebiet Dienstkleidung oder sichtbare Dienstabzeichen zu tragen, soweit es nach den Vorschriften im Entsendestaat zum Tragen von Dienstkleidung oder von Dienstabzeichen verpflichtet ist oder soweit es im Dienst im Nachbarstaat mit dem Publikum in Berührung tritt. Waffen sind vor Verlassen des Eisenbahngeländes abzulegen.

(3) Das Personal ist — unter Vorbehalt der Zollnachschauf — zur zollfreien Mitnahme solcher Gegenstände über die Grenze berechtigt, die offenbar zum persönlichen Tagesgebrauch des Personals während des Dienstes und auf der Fahrt von und zum Dienst bestimmt sind.

(4) Das im Übergangsdienst tätige Personal wird zwischen Betriebswechselbahnhof und Grenze frei befördert.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Der im Absatz (1) Satz 2 dieses Artikels erwähnte Ausweis hat das Muster nach Anlage B. Die zur Ausstellung dieser Ausweise zuständigen Dienststellen werden sich die beiderseitigen Verwaltungen mitteilen.

(2) Für die im Eisenbahnübergangsdienst tätigen Bediensteten der Danziger Pass, Post- und Zollverwaltung können anstatt der in der Anlage B. vorgesehenen Ausweise die für diese Bediensteten geltenden dienstlichen Ausweise verwendet werden.

(3) Diese Ausweise berechtigen auch zur freien Fahrt nach Absatz (4) dieses Artikels.

Artikel 17.

Grenzübertritt und dauernder Aufenthalt im Nachbarstaate.

(1) Den Bediensteten, die auf dem Gebiete des Nachbarstaates dienstlich tätig sind und dort wohnen, sowie den mit ihnen in häuslicher Gemeinschaft lebenden Angehörigen und Hausbediensteten wird der Grenzübertritt im Verkehr mit dem Heimatstaat und der Aufenthalt im Dienstort unter Befreiung vom Pass- und Sichtvermerkzwang auf Grund eines von der vorgesetzten Behörde des Bediensteten nach vereinbarten Muster ausgestellten Ausweises gestattet. Als Dienstort gilt das Gebiet der Gemeinde, zu der der Betriebswechselbahnhof gehört oder die diesem Bahnhof am nächsten liegt, soweit nicht im Falle besonderen Bedürfnisses im örtlichen Zusatzübereinkommen der Bereich des Dienstortes anderweit bestimmt ist.

(2) Die Bestimmungen der Absätze (2) und (4) des Artikels 16 finden auf diese Bediensteten entsprechende Anwendung mit der Massgabe, dass Dienstwaffen auch auf dem Wege zum und vom Dienst getragen werden dürfen.

Ausführungsbestimmung:

Die im Absatz (1) dieses Artikels erwähnten Ausweise haben das Muster nach den Anlagen C und D.

Artykuł 18.

Dowody tożsamości dla pracowników zatrudnionych w wagonach restauracyjnych i sypialnych.

(1) Prywatni pracownicy, zatrudnieni w wagonach restauracyjnych i sypialnych, winni być zaopatrzeni w dowody tożsamości miejscowej władzy policyjnej, właściwej dla ich miejsca zamieszkania. Te dowody tożsamości winny zawierać imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, przynależność państwową, podpis i fotografię właściciela zaopatrzoną w pieczęć urzędową, pieczęć i podpis władzy wystawiającej a zarazem winny być zaopatrzone w zaświadczenie właściwej Dyrekcji kolejowej co do rodzaju zajęcia pracownika w służbie wagonów restauracyjnych i sypialnych.

(2) Wizy obcego Państwa nie wymaga się.

Artykuł 19.

Szczególne postanowienia celne.

(1) Zarząd celny każdej Strony umawiającej się będzie, z wyjątkiem wypadków podejrzenia o nadużycia i bez uszczerbku dla praw, które opiera na ustawodawstwie własnego Państwa, uznawał i pozostawi w stanie nienaruszonymi plomby i pieczęcie, założone przez Zarząd celny drugiej Strony na takich towarach, które wysyłane bywają pod dozorem celnym; zastrzega się mu jednak prawo uzupełnienia plomb lub pieczęci przez nałożenie nowych znaków celnych.

(2) Przedmioty służące do służbowego użytku Urzędów, położonych na obcym obszarze, i tam zajętych pracowników będą mogły być wwieszone bez cła, opłat i należności za urzędowym zaświadczeniem właściwego Urzędu i będą mogły być wywiezione zpowrotem do kraju wyjścia bez pobrania cła, opłat i należności.

(3) To samo dotyczy przedmiotów przesiedlenia, o ile chodzi o przedmioty używane, przeznaczone do własnego użytku pracowników oraz ich członków rodziny i służby, żyjących z ninia w wspólnym gospodarstwie.

(4) Części zapasowe, zażądane od obcego Zarządu kolejowego w myśl międzynarodowych konwencji o wzajemnym używaniu wagonów celem ich wymiany na uszkodzonym taborze, jako też zwracane uszkodzone części wolne są od cła, opłat i należności, o ile istnieje co do ich przeznaczenia urzędowe zaświadczenie wysyłającego Urzędu.

Artykuł 20.

Odpowiedzialność w wypadkach szkody.

(1) Odpowiedzialność za szkody i wypadki w komunikacji kolejowej między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą, z wyłączeniem uszkodzenia tudzież całkowitego lub częściowego ubytku przewożonych towarów i bagażów podróżnych [patrz ustęp (7)], określa się według ustaw i przepisów, obowiązujących w miejscu powstania szkody lub wypadku.

Artikel 18.

Ausweise für Angestellte in Speise- und Schlafwagen.

(1) Die Privatangestellten in Speise- und Schlafwagen müssen mit Ausweisen der für ihren Wohnsitz zuständigen Ortspolizeibehörde versehen sein. Diese Ausweise müssen Vor- und Zunamen, Wohnort, Staatsangehörigkeit, Unterschrift und amtlich abgestempeltes Lichtbild des Inhabers, Siegel und Unterschrift der ausstellenden Behörde enthalten sowie mit einer Bescheinigung der zuständigen Eisenbahndirektion über die Art der Beschäftigung des Angestellten im Dienste der Speise- und Schlafwagen versehen sein.

(2) Ein Sichtvermerk des fremden Staates wird nicht verlangt.

Artikel 19.

Besondere Zollbestimmungen.

(1) Die Zollverwaltung jedes Vertragsteils wird, ausser bei Verdacht von Missbrauch und unbeschadet der Rechte, die sie aus der Gesetzgebung ihres Staates herleitet, Plomben oder Siegel anerkennen und unberührt lassen, die die Zollverwaltung des anderen Teiles an solche Waren angelegt hat, die unter Zollaufsicht versandt werden; das Recht, die Plomben oder Siegel durch Anbringen neuer Zollzeichen zu vervollständigen, bleibt ihr jedoch vorbehalten.

(2) Gegenstände, die den auf fremdem Gebiet liegenden Dienststellen und den dort beschäftigten Bediensteten zum Dienstgebrauch dienen, werden gegen eine amtliche Bescheinigung der zuständigen Dienststelle zoll-, abgaben- und gebührenfrei zur Einfuhr zugelassen und dürfen ohne Erhebung von Zöllen, Abgaben und Gebühren wieder nach dem Ausgangsland ausgeführt werden.

(3) Dasselbe gilt für das zur eigenen Benutzung der Bediensteten sowie der mit ihnen im gemeinsamen Haushalte lebenden Angehörigen und Hausbediensteten bestimmte Umzugsgut, soweit es sich um gebrauchte Gegenstände handelt.

(4) Die gemäss der internationalen Übereinkommen über die gegenseitige Wagenbenutzung zur Auswechslung an beschädigten Fahrbetriebsmitteln bei den fremden Eisenbahnverwaltungen angeforderten Ersatzteile wie auch die zurückgesendeten beschädigten Teile sind von Zöllen, Abgaben und Gebühren befreit, sofern eine amtliche Bescheinigung der absendenden Dienststelle über die Bestimmung des Gutes vorliegt.

Artikel 20.

Haftung in Schadensfällen.

(1) Die Haftung für Schäden und Unfälle beim Eisenbahnverkehr zwischen Staatsgrenze und Betriebswechselbahnhof, mit Ausnahme der Beschädigung sowie des Gesamt- oder Teilverlustes von beförderten Gütern und von Reisegepäck [siehe Absatz (7)], richtet sich nach den Gesetzen und Vorschriften, die an dem Orte der Schadenszufügung oder des Unfalls gelten.

W komunikacji przez przejścia kolejowe górnośląskie pozostają w mocy postanowienia artykułów 426, 427 i 486 polsko-niemieckiej Konwencji górnośląskiej z dnia 15 maja 1922 r. a to przez czas trwania mocy obowiązującej tej Konwencji.

(2) Za szkody, spowodowane działaniem sprzecznym z prawem lub zaniedbaniem personelu kolejowego, czynnego w służbie na przejściach kolejowych, odpowiada ten Zarząd kolejowy, który dostarczył personelu. Za personel jednego Zarządu, którego użył drugi Zarząd do wykonywania czynności służbowych, odpowiada jednak ten drugi Zarząd. Jeżeli szkoda została spowodowana przez pracowników obu Stron, lub jeżeli nie da się ustalić kto spowodował szkodę, oba Zarządy odpowiadają wówczas w równych częściach.

(3) Za wypadki powstałe wskutek złego stanu stacji, szlaków, znajdujących się w stanie czynnym parowozów i wagonów silnikowych, odpowiada ten Zarząd, do którego należy utrzymanie stacji, szlaku, parowozu, lub wagonu silnikowego.

(4) Za wypadki powstałe wskutek złego stanu wagonów, lub innego wyżej niewymienionego taboru kolejowego, odpowiada Zarząd, który jako ostatni przejął technicznie ten tabor.

(5) Zarządy kolejowe nie odpowiadają względem siebie za szkodę, powstałą wskutek siły wyższej. Jeżeli szkoda powstała wskutek przypadku, który nie może być uważany za siłę wyższą, odpowiada za nią ten Zarząd kolejowy, na którego szlaku szkoda powstała. Każdy Zarząd ponosi jednak sam szkodę, dotyczącą personelu lub materiału kolejowego, która powstała wskutek przypadku przy prowadzeniu pociągu między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą.

(6) Każdy Zarząd ma prawo regresu do drugiego Zarządu, jeżeli został zobowiązany prawomocnym wyrokiem sądowym do zwrócenia szkody, za którą drugi Zarząd w myśl poprzednich postanowień ma odpowiadać w całości lub w części. Prawo regresu służy również wtedy, gdy oba Zarządy umówiły się, że jeden z nich ma załatwiać roszczenia odszkodowawcze, chociaż drugi Zarząd odpowiada za szkody w całości lub w części. Ugody, uznania, lub wyroki zaoczne mają jednak moc obowiązującą względem drugiego Zarządu tylko wtedy, gdy on się na nie zgodził lub gdy na zapytanie mimo upomnienia nie złożył w terminie odpowiednio oznaczonym oświadczenia.

(7) Odmiennie postanowienia kolejowego prawa przewozowego o odszkodowaniach z umowy o przewóz pozostają nienaruszone.

Postanowienie wykonawcze.

Dochodzenia w sprawie szkód i wypadków, wymienionych w ustępach (1) do (6) będzie wdrażał zawsze ten Zarząd, na którego szlaku lub stacji zdarzył się wypadek lub szkoda. Jeżeli według tymczasowego ustalenia tego Zarządu może być mowa o odpowiedzialności lub współodpowiedzialności drugiego Zarządu, należy ten drugi Zarząd o tem bezwzględnie zawiadomić. Dalsze dochodzenia celem

Im Verkehr über die oberschlesischen Übergänge verbleibt es bei den Abmachungen des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15. Mai 1922, Artikel 426, 427 und 486, für die Dauer der Geltung dieses Abkommens.

(2) Für Schäden, die durch rechtswidrige Handlungen oder Unterlassungen des im Übergangsdienstetätigen Eisenbahnpersonals verursacht sind, haftet die Eisenbahnverwaltung, die es gestellt hat. Für Personal der einen Verwaltung, das von der anderen Verwaltung zu Dienstverrichtungen herangezogen wird, haftet jedoch diese Verwaltung. Ist der Schaden von beiderseitigen Bediensteten verursacht worden oder lässt sich nicht feststellen, wer den Schaden verursacht hat, so haften beide Verwaltungen zu gleichen Teilen.

(3) Für die durch schlechten Zustand von Bahnhöfen, Strecken, im Betrieb befindlichen Lokomotiven oder Triebwagen entstandenen Unfälle haftet die Verwaltung, der die Unterhaltung des Bahnhofs, der Strecke, der Lokomotive oder des Triebwagens obliegt.

(4) Für die durch schlechten Zustand von Wagen oder anderen oben nicht angeführten Fahrtriebmitteln entstandenen Unfälle haftet die Verwaltung, die diese Betriebsmittel zuletzt technisch übernommen hat.

(5) Für den durch höhere Gewalt entstandenen Schaden haften die Eisenbahnverwaltungen einander nicht. Ist der Schaden durch einen Zufall entstanden, der nicht als höhere Gewalt anzusehen ist, so haftet die Eisenbahnverwaltung, auf deren Strecke der Schaden entstanden ist. Jedoch trägt den bei der Zughbeförderung zwischen Staatsgrenze und Betriebswechselbahnhof durch Zufall entstandenen Schaden an Personal und Material jede Verwaltung selbst.

(6) Jene Verwaltung hat das Rückgriffsrecht gegen die andere, falls sie durch rechtskräftiges Gerichtsurteil zur Erstattung eines Schadens verpflichtet worden ist, für den die andere Verwaltung nach vorstehenden Bestimmungen ganz oder zum Teil zu haften hat. Ebenso besteht das Rückgriffsrecht, wenn beide Verwaltungen übereingekommen sind, dass eine von ihnen die Entschädigungsansprüche zu erledigen hat, obwohl die andere Verwaltung für den Schaden ganz oder zum Teil haftet. Vergleiche, Anerkenntnisse oder Versäumnisurteile sind jedoch der anderen Verwaltung gegenüber nur verbindlich, wenn sie ihnen zugestimmt hat oder wenn sie sich auf Anfrage trotz Mahnung nicht in angemessen festgesetzter Frist geäußert hat.

(7) Die abweichenden Bestimmungen des Eisenbahnverkehrsrechts über Entschädigungen aus dem Beförderungsvertrage bleiben unberührt.

Ausführungsbestimmung:

Die Erhebungen über die in den Absätzen (1) bis (6) behandelten Schäden und Unfälle werden jeweils von derjenigen Eisenbahnverwaltung ange stellt, auf deren Strecke oder Bahnhof sich der Vorfall ereignet hat. Wenn nach der vorläufigen Feststellung dieser Verwaltung die Haftung oder Mithaftung der anderen Verwaltung in Frage kommt, so ist die andere Verwaltung unverzüglich zu benach-

ostatecznego ustalenia przyczyny wypadku lub szkody, będą wówczas przedsięwzięte przez delegatów obu Zarządów za obopólnym porozumieniem się. Jeżeli chodzi o stwierdzenie szkody przy przesyłkach pocztowych, przewożonych w wagonach pocztowych, lub w wagonach towarowych, należy zaprosić do wzięcia udziału w dochodzeniach Zarząd pocztowy, co jednak nie przesądza ostatecznego ustalenia wysokości szkody.

Artykuł 21.

Stacje odprawy celnej i rewizji paszportów.

(1) Dla odprawy celnej i rewizji paszportów będą przeznaczone następujące stacje:

Na przejściu kolejowym	Odprawa celna i rewizja paszportów	
	polska	niemiecka
Strzebielino-Gr. Boschpol Chojnice-Firchau	Strzebielino Chojnice	Gr. Boschpol Firchau
Kaczory-Schneidemühl	Kaczory	Schneidemühl
Drawski Młyn-Kreuz	Drawski Młyn	Kreuz
Zbąszyń-Neu Bentschen	Zbąszyń	Neu Bentschen
Leszno-Fraustadt	Leszno	Fraustadt
Rawicz-Wehrse	Rawicz	Wehrse
Rawicz-Korsenz	Rawicz	Korsenz
Zduny-Freyhan	Zduny	Freyhan
Pawłów-Neumittelwalde	Pawłów	Neumittelwalde
Lęka-Costau	Hanulin — dla ruchu towarowego, Kepno — dla ruchu osobowego i bagażowego	Costau — dla miejscowego ruchu osobowego i bagażowego, z reszta—Pitschen
Tczew-Simonsdorf-Marienburg	Tczew (polska) Simonsdorf (gdańska)	Marienburg
Gardeja-Dianenberg	Gardeja	Gardeja
Jamielnik-Dt. Eylau	Jamielnik	Dt. Eylau
Rakowice-Dt. Eylau	Rakowice	Dt. Eylau
Grajewo-Prostken	Grajewo	Prostken
Raczki-Czymochen	Raczki	Czymochen

(2) Co do odprawy celnej i rewizji paszportów na przejściach kolejowych między polskim i niemieckim Górnym Śląskiem patrz ustęp (2) artykułu 1.

(3) Szczególne postanowienia co do odprawy celnej i rewizji paszportów na stacji **Gardeja** zawarte są w załączniku E.

(4) Co do odprawy celnej i rewizji paszportów na przejściu kolejowym **Praszka-Zawisna** zastrzega się osobne porozumienie się do protokołu końcowego.

(5) Zamiast wyżej wymienionych stacji odprawy celnej i rewizji paszportów mogą być, za wzajemnym porozumieniem się Rządów, wyznaczone inne [patrz ustęp (4) artykułu 3].

(6) Każda Strona umawiająca się ma prawo porywać swych pracowników w pociągach przechodzących granicę do najbliższej stacji postoju na obsza-

richtigen. Die weiteren Erhebungen zur endgültigen Feststellung der Ursache des Unfalls oder Schadens werden alsdann durch Beauftragte beider Verwaltungen nach gegenseitiger Verabredung vorgenommen. Wenn ein Schaden bei Postsendungen, die entweder in Postwagen oder in Güterwagen befördert werden, festzustellen ist, ist die Postverwaltung zu den Erhebungen einzuladen, was der endgültigen Feststellung der Höhe des Schadens nicht vorgreift.

Artikel 21.

Bahnhöfe für Zollabfertigung und Passprüfung.

(1) Für die Zollabfertigung und Passprüfung werden nachstehende Bahnhöfe bestimmt:

Auf dem Übergang	Deutsche	Polnische
	Zollabfertigung	und Passnachprüfung
Gross Boschpol-Strzebielino	Gross Boschpol	Strzebielino
Firchau-Chojnice	Firchau	Chojnice
Schneidemühl-Kaczory	Schneidemühl	Kaczory
Kreuz-Drawski Młyn	Kreuz	Drawski Młyn
Neu-Bentschen-Zbąszyń	Neu Bentschen	Zbąszyń
Fraustadt-Leszno	Fraustadt	Leszno
Wehrse-Rawicz	Wehrse	Rawicz
Korsenz-Rawicz	Korsenz	Rawicz
Freyhan-Zduny	Freyhan	Zduny
Neumittelwalde-Pawłów	Neumittelwalde	Pawłów
Costau-Lęka	Costau für den örtlichen Personen- und Gepäckverkehr, sonst Pitschen	Hanulin für Güterverkehr, Kepno für Personen- und Gepäckverkehr.
Marienburg-Simonsdorf-Tczew	Marlenburg	Simonsdorf (durch Danzig) Tczew
Dianenberg-Gardeja	Gardeja	Gardeja
Deutsch Eylau-Jamielnik	Deutsch Eylau	Jamielnik
Deutsch Eylau-Rakowice	Deutsch Eylau	Rakowice
Prostken-Grajewo	Prostken	Grajewo
Czymochen-Raczki	Czymochen	Raczki

(2) Wegen der Zollabfertigung und Passprüfung auf den Übergängen zwischen Deutsch-Oberschlesien und Polnisch-Oberschlesien siehe Absatz (2) des Artikels 1.

(3) Wegen der Zollabfertigung und Passprüfung in **Gardeja** sind besondere Vereinbarungen in der Anlage E getroffen.

(4) Wegen der Zollabfertigung und Passprüfung bei Übergang **Zawisna - Praszka** werden besondere Vereinbarungen in einem Schlussprotokoll vorbehalten.

(5) Anstatt der vorbezeichneten Bahnhöfe für Zollabfertigung und Passprüfung können andere im gegenseitigen Einvernehmen der Regierungen bestimmt werden [siehe Absatz (4) des Artikels 3].

(6) Jeder vertragsteil hat das Recht, zum Zwecke der auf seinem Gebiet bis zur Grenze auszuübenden Zollaufsicht und Passpolizei seine Bedien-

rze drugiej Strony i zpowrotem, w celu wykonywania na własnym obszarze aż do granicy nadzoru celnego i policji paszportowej. Do pracowników tych należy, odpowiednio stosować postanowienia artykułu 16.

Artykuł 22.

Wykonywanie służby ruchu między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą oraz na stacji zdawczo-odbiorczej.

(1) Między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą prowadzić będzie ruch pociągów, służących do wzajemnej komunikacji kolejowej, Zarząd sąsiedni za zwrotem kosztów prowadzenia pociągu (patrz artykuł 31).

(2) Poza tem służbę na szlaku między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą, jak również całą służbę na stacji zdawczo-odbiorczej, wykonywać będzie zasadniczo Zarząd miejscowy. Wyjątek stanowi służba związana ze zdawaniem wagonów i towarów oraz o ile nie nastąpi osobne w tym względzie porozumienie, służba ekspedycyjna (patrz artykuł 9).

Postanowienia wykonawcze.

(1) Zestawianie, oczyszczanie, oświetlanie i ogrzewanie pociągów będzie ustalane dla każdego przejścia kolejowego na naradach interesowanych Zarządów kolejowych nad rozkładami jazdy pociągów.

(2) Dla ustawienia pociągu miarodajne są przepisy ruchu Zarządu, prowadzącego ruch pociągu.

(3) Szczegóły używania stacji zdawczo-odbiorczej pod względem ruchu oraz szczegóły zdawania i przejmowania wagonów, bagażu i towarów, wykonywania służby przetokowej i zatrudniania obcego personelu, jak również szczegóły prowadzenia ruchu pociągów na szlaku między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą i na samej stacji zdawczo-odbiorczej zostaną uregulowane w miejscowej umowie dodatkowej. Sporządzenie i używanie dokumentów zdawczych (wykazy pociągowe, wykazy ładunkowe, wykazy zdawcze, bagażowe i towarowe itd.) zostanie oddzielnie omówione.

(4) W jakiej mierze wolno będzie w drodze wyjątku używać parowozów pociągowych Zarządu sąsiedniego do przetaczania wagonów na stacji zdawczo-odbiorczej, zostanie uregulowane w miejscowej umowie dodatkowej.

(5) Parowozy, które będą używane na obcej kolei, winny odpowiadać urządzeniom technicznym tej kolei.

(6) Zarządy kolejowe dostarczają sobie wzajemnie zawczasu i bezpłatnie przepisów, okólników i podręczników, potrzebnych dla wykonywania służby na przejściach kolejowych. W nagłych wypadkach może zawiadowca stacji zdawczo-odbiorczej zwrócić się w tym względzie bezpośrednio do zawiadowcy sąsiedniej stacji drugiego Zarządu.

(7) Zarząd sąsiedni należy zawiadamiać zawczasu o wszystkich zmianach, dotyczących wykonywania służby na przejściach kolejowych i to tak, aby Zarząd ten miał możliwość pouczyć swój personel.

steten in den über die Grenze verkehrenden Eisenbahnzügen bis zur ersten Haltestelle auf dem Gebiet des anderen Teiles und zurück mitfahren zu lassen. Auf diese Bediensteten finden die Bestimmungen des Artikels 16 entsprechende Anwendung.

Artikel 22.

Betriebsdienst zwischen Staatsgrenze und Betriebswechselbahnhof und auf dem Betriebswechselbahnhof.

(1) Die Beförderung der dem gegenseitigen Eisenbanverkehr dienenden Züge wird von der Staatsgrenze bis in den Betriebswechselbahnhof seitens der Nachbarverwaltung gegen Vergütung der Zugförderungskosten besorgt (siehe Artikel 31).

(2) Im übrigen wird der Dienst auf der Strecke zwischen Staatsgrenze und Betriebswechselbahnhof, ebenso der gesamte Dienst auf dem Betriebswechselbahnhof selbst grundsätzlich von der Eigentumsverwaltung ausgeführt. Ausgenommen ist der mit der Übergabe der Wagen und Güter zusammenhängende Dienst und, soweit es besonders vereinbart wird, der Abfertigungsdienst (siehe Artikel 9).

Ausführungsbestimmungen:

(1) Die Zusammensetzung, Reinigung, Beleuchtung und Heizung der Züge wird bei den Fahrplanbesprechungen zwischen den beteiligten Eisenbahnverwaltungen für jeden Übergang festgelegt.

(2) Für die Bildung der Züge sind die Fahrplandienstvorschriften der zugfördernden Verwaltung massgebend.

(3) Die Einzelheiten der betrieblichen Benutzung des Betriebswechselbahnhofes, der Übergabe und Übernahme von Wagen, Gepäck und Gütern, des Rangierdienstes und der Heranziehung des fremden Personals sowie die Einzelheiten des Zugförderungsdienstes auf der Strecke zwischen der Staatsgrenze und dem Betriebswechselbahnhof und im Betriebswechselbahnhof selbst werden durch das örtliche Zusatzübereinkommen geregelt. Die Aufstellung und Verwendung der Übergabepapiere (Zuglisten, Ladelisten, Gepäck- und Güterübergabelisten usw.) wird besonders vereinbart.

(4) Inwieweit Zuglokomotiven der Nachbarverwaltung ausnahmsweise zum Rangieren im Betriebswechselbahnhof herangezogen werden dürfen, wird durch das örtliche Zusatzübereinkommen geregelt.

(5) Die Lokomotiven, die auf fremder Bahn verwendet werden, müssen den technischen Einrichtungen dieser Bahn entsprechen.

(6) Die Eisenbahnverwaltungen werden einander unentgeltlich und rechtzeitig die für die Ausführung des Übergangsdienstes erforderlichen Vorschriften, Anweisungen und Behelfe zur Verfügung stellen. In dringenden Fällen kann der Vorstand des Betriebswechselbahnhofes sich unmittelbar an den Vorstand des Nachbarbahnhofes der anderen Verwaltung wenden.

(7) Der Nachbarverwaltung sind sämtliche die Ausführung des Übergangsdienstes betreffenden Veränderungen rechtzeitig bekanntzugeben, und zwar so, dass die Nachbarverwaltung in die Lage versetzt

W szczególności należy podawać do wiadomości zmiany przepisów ruchu, jako też zmiany w urządzeniach na stacji zdawczo-odbiorczej i na szlaku między tą stacją a granicą państwową, o ile zmiany te mają znaczenie dla wykonywania służby.

Artykuł 23.

Ogrzewanie, oczyszczanie i oświetlanie budowli i urządzeń.

Ogrzewanie, oczyszczanie, oświetlanie itp. budynków i innych urządzeń, służących do komunikacji przez przejścia kolejowe, należy do Zarządu miejscowego.

Postanowienie wykonawcze.

Ewentualne odchylenia będą uzgadniane w miejscowych umowach dodatkowych.

Artykuł 24.

Przeszkody w ruchu i przewozach.

Interesowane Zarządy kolejowe winny się wzajemnie zawiadamiać o wszystkich przeszkodach w ruchu i w przewozach, które utrudniałyby komunikację przez przejścia kolejowe, lub ją uniemożliwiały. W razie potrzeby mają się one porozumieć jak należy przeszkody te usunąć.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Urzędy sąsiedniego Zarządu, do których należy w razie przeszkód w ruchu wysyłać przepisane zawiadomienia, wyznaczone zostaną w miejscowej umowie dodatkowej.

(2) Interesowane Zarządy kolejowe uzgodnią dla każdego okresu rozkładu jazdy środki zaradcze, mające zapobiec zatorom na ich sieci kolejowej w razie przeszkód lub trudności w ruchu.

Artykuł 25.

Udzielanie pomocy w razie wypadków i przeszkód ruchu.

(1) Zarządy kolejowe będą sobie udzielały nawzajem na żądanie pomocy w razie wypadków kolejowych i przeszkód w ruchu na ich szlakach i stacjach.

(2) Pociągi ratownicze i ich załoga przechodzą granicę bez formalności celnych i paszportowych, i winny wrócić niezwłocznie po udzieleniu pomocy.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Interesowane Zarządy kolejowe uzgodnią w miejscowych umowach dodatkowych miejsce, do którego mają sobie udzielać pomocy oraz dalsze szczegóły udzielania pomocy.

(2) Pociąg ratowniczy będzie zasadniczo konwojowany aż do miejsca wypadku przez urzędnika Zarządu, w którego okręgu wypadek się zdarzył. O ile zwłoka groziłaby niebezpieczeństwem, może objąć konwojowanie również urzędnik Zarządu udzielającego pomocy. Urzędnik taki odpowiada za zachowanie przepisów bezpieczeństwa ruchu; w tym

wird, ihr Personal zu unterrichten. Insbesondere sind bekanntzugeben Abänderungen der Betriebsvorschriften sowie Abänderungen an den Einrichtungen in Betriebswechselbahnhof und auf den Strecken zwischen Betriebswechselbahnhof und Staatsgrenze, insofern diese Änderungen für die Ausführung des Dienstes von Wichtigkeit sind.

Artikel 23.

Heizung, Reinigung und Beleuchtung der Anlagen.

Heizung, Reinigung, Beleuchtung usw. der Gebäude und sonstiger Einrichtungen, die dem Übergangsverkehr dienen, ist Sache der Eigentumsverwaltung.

Ausführungsbestimmung:

Etwaige Abweichungen werden in den örtlichen Zusatzübereinkommen vereinbart.

Artikel 24.

Betriebs- und Verkehrsstörungen.

Von allen Störungen in Betrieb und Verkehr, die den Übergangsverkehr erschweren oder unmöglich machen, haben sich die beteiligten Eisenbahnverwaltungen gegenseitig zu benachrichtigen. Sie haben sich nötigenfalls darüber zu verständigen, wie die Störungen zu beseitigen sind.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Durch das örtliche Zusatzübereinkommen wird bestimmt, an welche Stellen der Nachbarverwaltung die für den Fall von Betriebsstörungen vorgeschriebenen Benachrichtigungen zu richten sind.

(2) Die beteiligten Eisenbahnverwaltungen werden für jede Fahrplanperiode die Massnahmen vereinbaren, die bei Betriebsstörungen und schwierigen Stockungen in ihren Eisenbahnnetzen verhindern sollen.

Artikel 25.

Hilfeleistung bei Unfällen und Betriebsstörungen.

(1) Die Eisenbahnverwaltungen werden sich bei Betriebsunfällen und Betriebsstörungen auf ihren Strecken und Bahnhöfen auf Anfordern gegenseitig Hilfe leisten.

(2) Hilfszüge und deren Besatzung überschreiten die Grenze ohne Zoll- und Passformlichkeiten und müssen nach beendeter Hilfeleistung sofort zurückkehren.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Die Stelle, bis zu der die Hilfeleistung zu geschehen hat, und die weiteren Einzelheiten der Hilfeleistung werden zwischen den beteiligten Eisenbahnverwaltungen in den örtlichen Zusatzübereinkommen vereinbart werden.

(2) Der Hilfszug wird in der Regel bis zur Unfallstelle von einem Beamten der Verwaltung begleitet, auf deren Gebiet der Unfall sich ereignet hat. Liegt Gefahr im Verzuge vor, so kann auch ein Beamter der hilfeleistenden Verwaltung die Begleitung übernehmen. Dieser Beamte hat die Verantwortung für die Innehaltung der Vorschriften über

względnie personel pociągu ratowniczego ma stosować się do jego zarządzeń służbowych.

(3) Kierownik załogi pociągu ratowniczego wzięty przy pracach ratunkowych i uprzątnięciu toru działać wedle wskazówek kierownika prac ratunkowych na miejscu wypadku.

(4) Parowóz Zarządu sąsiedniego może być użyty przez Zarząd miejscowy do udzielania pomocy jedynie wtedy, gdy to jest możliwe bez ujmy dla ruchu pociągów Zarządu sąsiedniego.

Artykuł 26.

Zgłaszanie pociągów.

Zgłaszanie pociągów między posterunkami, które są położone po obu stronach granicy i które będą wskazane w miejscowych umowach dodatkowych, winno odbywać się według przepisów Zarządu prowadzącego ruch pociągu i w jego języku urzędowym. To samo stosuje się przy wydawaniu personelowi pociągu piśmiennych wskazówek i rozkazów.

Postanowienie wykonawcze.

Odchylenia od powyższego należy ustalić w miejscowych umowach dodatkowych.

Artykuł 27.

Przewody telegraficzne, telefoniczne i blokowe.

(1) Wszystkie kolejowe przewody telegraficzne, telefoniczne i inne tym podobne, o ile nie podpadają pod artykuł 37 Konwencji z dnia 21 kwietnia 1921 r. zawartej między Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem a Niemcami w sprawie wolności tranzytu pomiędzy Prusami Wschodnimi a resztą Niemiec, kończą się na stacji granicznej lub na stacji zdawczo-odbiorczej.

(2) Personel Zarządu sąsiedniego, pełniący służbę na stacji zdawczo-odbiorczej, ma prawo między stacjami zdawczo-odbiorczymi a stacjami granicznymi sąsiedniego Państwa korzystać bezpłatnie w celach służbowych z kolejowych urządzeń telegraficznych i telefonicznych dla komunikacji przez przejścia kolejowe.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Pomędzy obustronnymi stacjami granicznymi powinny w zasadzie znajdować się:

- a) przewód telegraficzny dla ogólnej wymiany telegramów służbowych,
- b) przewód dla zgłaszania pociągów,
- c) w razie potrzeby przewód telefoniczny międzystacyjny, przewód dzwonekowy, oraz, gdzie urządzona jest blokada linjowa, przewody blokowe.

Odchylenia mogą być uzgodnione w miejscowych umowach dodatkowych.

(2) W miejscowej umowie dodatkowej należy uregulować okresy czasu, w których są obsadzone aparaty telegraficzne i telefoniczne, postępowanie przy podawaniu telegramów służbowych oraz postępowanie przy zgłaszaniu i usuwaniu przeszkód w działaniu przewodów.

die Betriebssicherheit; insoweit hat das Begleitpersonal des Hilfszuges seinen dienstlichen Anordnungen zu folgen.

(3) Bei den Rettungs- und Aufräumungsarbeiten hat der Führer der Mannschaft des Hilfszuges nach den Weisungen des Leiters der Rettungsarbeiten am Unfallorte zu handeln.

(4) Eine Lokomotive der Nachbarverwaltung darf von der einheimischen Verwaltung zur Hilfeleistung nur dann verwendet werden, wenn dies ohne Beeinträchtigung für den Verkehr der Züge der Nachbarverwaltung geschehen kann.

Artikel 26.

Zugmeldeverfahren.

Das Zugmeldeverfahren zwischem den beiderseits der Grenze gelegenen und im örtlichen Zusatzübereinkommen anzugebenden Zugmeldestellen richtet sich nach den Vorschriften der zugfördernden Verwaltung und wird in deren Sprache ausgeführt. Das gleiche gilt für die dem Zugpersonal zu erteilenden schriftlichen Weisungen und schriftlichen Befehle.

Ausführungsbestimmung:

Abweichungen hiervon sind in den örtlichen Zusatzübereinkommen festzulegen.

Artikel 27.

Telegraphen-, Fernsprech- und Blockleitungen.

(1) Alle nicht unter Artikel 37 des Abkommens vom 21. April 1921 zwischen Deutschland, Polen und der Freien Stadt Danzig über den freien Durchgangsverkehr zwischen Ostpreussen und dem übrigen Deutschland fallenden Eisenbahntelegraphen-, fernsprech- und sonstige Eisenbahnleitungen enden an den Grenz- oder Betriebswechselbahnhöfen.

(2) Das in Betriebswechselbahnhof dienstuende Personal der Nachbarverwaltungen ist berechtigt, die Eisenbahntelegraphen- und fernsprecheinrichtungen für den Übergangsverkehr zwischen dem Betriebswechselbahnhof und dem Grenzbahnhof des Nachbarstaates für dienstliche Zwecke unentgeltlich zu benutzen.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Zwischen den beiderzeitigen Grenzbahnhöfen sollen in der Regel vorhanden sein:

- a) eine Telegraphenleitung für den allgemeinen Diensttelegrammverkehr,
- b) eine Zugmeldeleitung,
- c) wenn nötig, eine Streckenfernsprechleitung, eine Läuteleitung und, wo Streckenblockung vorhanden ist, die Blockleitungen.

Abweichungen können in den örtlichen Zusatzübereinkommen vereinbart werden.

(2) In dem örtlichen Zusatzübereinkommen sind die Dienstzeiten, während deren die Telegraphen- und Fernsprechapparate besetzt sind, das Verfahren bei der Beförderung von Diensttelegrammen sowie das Verfahren für Meldung und Beseitigung von Störungen in den Leitungen zu regeln.

Artykuł 28.

Pomieszczenia służbowe i dyżurne. Parowozownie.

Zarząd miejscowy udziela Urzędowi Państwa sąsiedniego pomieszczeń służbowych, dyżurnych i noclegowych, potrzebnych dla personelu oraz parowozowni potrzebnych do umieszczenia parowozów. Co do dostarczenia mieszkań winny mieć odpowiednie zastosowanie postanowienia artykułu 35.

Postanowienie wykonawcze.

Pomieszczenia służbowe, dyżurne i noclegowe winny być dostatecznie oświetlone, ogrzane i urządzone oraz zapewniać odpowiednie warunki zdrowotne. W pomieszczeniach lub w ich bezpośredniej bliskości należy umożliwić personelowi gotowanie i mycie się i urządzić ustępy. Szczegóły co do pomieszczeń i ich urządzenia należy uzgodnić w miejscowych umowach dodatkowych.

Artykuł 29.

Godziny urzędowe załatwiania czynności zdawczo-odbiorczych.

Dla każdej stacji zdawczo-odbiorczej należy uzgodnić godziny urzędowe dla zdawania i przyjmowania pociągów towarowych z uwzględnieniem potrzeb komunikacji, sprawności urządzeń kolejowych i rozkładu jazdy pociągów.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Zdawanie i przyjmowanie pociągów towarowych nie będzie się odbywało w następujące dni świąteczne: Nowy Rok i pierwsze dni Wielkiej Nocy, Zesłania Ducha Świętego i Bożego Narodzenia.

(2) Wyjątki od powyższego, jak również ruch pociągów towarowych w niedziele i inne dni świąteczne uregulują zgodnie z potrzebą Zarządy sąsiednie dla każdego przejścia kolejowego. Uregulowanie to nie narusza postanowień ustępu 3 § 3 Umowy o wzajemnym używaniu wagonów towarowych w komunikacji międzynarodowej (R. J. V.).

Artykuł 30.

Przesyłanie kolejowych telegramów służbowych itd.

Przesyłanie wzajemnej kolejowej korespondencji służbowej, telegraficznej, telefonicznej i listowej, jak również przewóz druków kolejowych (bilety, taryfy i t. p.) jest dozwolony i wolny od opłaty, o ile użyte będą do tego urządzenia kolejowe. To samo stosuje się do pieniędzy służbowych celem wywozu dochodów, uzyskanych na stacji zdawczo-odbiorczej dla sąsiednich Zarządów.

Postanowienie wykonawcze.

Służbową korespondencję Zarządów kolejowych będzie Zarząd sąsiedni na stacji zdawczo-odbiorczej za wykazem zdawczym przyjmował i dalej ją przesyłał.

Artikel 28.

Dienst- und Aufenthaltsräume. Schuppenanlagen.

Die Eigentumsverwaltung stellt für die Dienststellen des Nachbarstaates die zur Unterbringung des Personals nötigen Dienst-, Aufenthalts- und Übernachtungsräume und die zum Unterbringen von Lokomotiven nötigen Schuppenanlagen zur Verfügung. Bezüglich Schaffung von Wohngelegenheiten haben die Bestimmungen des Artikels 35 sinngemäss Anwendung zu finden.

Ausführungsbestimmung:

Die Dienst-, Aufenthalts- und Übernachtungsräume müssen ausreichend beleuchtet, geheizt und ausgestattet sein sowie eine Gewähr für gesunde Unterbringung bieten. In den Unterkunftsräumen oder in deren unmittelbarer Nähe ist dem Personal Koch-, Wasch- und Austrittsgelegenheit zu geben. Einzelheiten über die Räume und deren Ausstattung sind in den örtlichen Zusatzübereinkommen zu regeln.

Artikel 29.

Übergabe und Übernahmezeiten.

Für jeden Betriebswechselbahnhof sind die Amtsstunden für die Übergabe und Übernahme von Güterzügen mit Rücksicht auf das Verkehrsbedürfnis und die Leistungsfähigkeit der Bahnlagen und den Fahrplan zu vereinbaren.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Übergabe und Übernahme der Güterzüge findet nicht statt an folgenden Festtagen: Neujahr, erster Oster-, Pfingst- und Weihnachtsfeiertag.

(2) Ausnahmen werden für jeden Grenzübergang nach Bedarf durch die Nachbarverwaltungen geregelt, ebenso der Güterzugdienst an Sonntagen und sonstigen Feiertagen. Durch diese Regelung werden die Bestimmungen des Übereinkommens für die gegenseitige Benutzung der Güterwagen im internationalen Verkehr (R. J. V.) § 3 Absatz 3 nicht berührt.

Artikel 30.

Beförderung von Eisenbahn-Diensttelegrammen usw.

Der gegenseitige Eisenbahn-Diensttelegramm-, Fernsprech- und Dienstbriefverkehr sowie die Beförderung von Eisenbahndrucksachen (Fahrkarten, Tarifen u. dgl.) sind gestattet und, insofern eisenbahnseitige Einrichtungen dazu benutzt werden, unentgeltlich. Das gleiche gilt für den Dienstgeldverkehr zwecks Ausfuhr der im Betriebswechselbahnhof für die Nachbarverwaltungen erzielten Einnahmen.

Ausführungsbestimmung:

Der dienstliche Schriftwechsel der Eisenbahnverwaltungen wird in dem Betriebswechselbahnhof auf Grund eines Nachweises durch die Nachbarverwaltung übernommen und weiterbefördert.

Artykuł 31.

Odszkodowanie za świadczenia przy prowadzeniu pociągów.

Zarząd miejscowy winien uiszczać Zarządowi sąsiedniemu za świadczenia przy prowadzeniu pociągów odszkodowanie, obliczane na podstawie wykonanych pociągo-kilometrów.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Stawki kosztów pociągo-kilometra pociągów pasażerskich i pociągów towarowych uzgodnione zostaną między Centralnymi Zarządami kolejowymi i będą badane w miarę potrzeby co pół roku.

(2) Przy obliczaniu pociągo-kilometrów miarodajną jest długość szlaku od granicy państwowej do środka stacji zdawczo-odbiorczej.

(3) Pociągo-kilometry wszystkich polskich stacji zdawczo-odbiorczych należy rachunkowo przeciwstawić pociągo-kilometrom wszystkich niemieckich stacji zdawczo-odbiorczych. Wyłączone od takiego przeciwstawienia są pociągo-kilometry, wykonane przez pociągi i wagony ratownicze, parowozy pomocnicze i pług śnieżny (patrz artykuł 25) oraz pociągo-kilometry, wykonane na przejściach kolejowych między polskim a niemieckim Górnym Śląskiem.

(4) Koszty pociągu ratowniczego ponosi Zarząd, którego urzędnicy zażądali tego pociągu. Liczyć się będzie koszty własne wraz z kosztami za materiał ratunkowy oraz za personel ratowniczy za okres czasu od wysłania pociągu ze stacji macierzystej aż do powrotu na tę stację, z doliczeniem 10-cio procentowego dodatku na administrację. To samo stosuje się przy wysłaniu parowozów pomocniczych i pługów śnieżnych.

Artykuł 32.

Wynagrodzenie za pomieszczenia służbowe i za szczególne świadczenia Zarządu sąsiedniego.

(1) Zarząd sąsiedni winien płacić wynagrodzenie tylko za używanie tych urządzeń, budowli, mieszkań, pomieszczeń służbowych i dyżurnych, stanowisk dla parowozów i t. d. na stacji zdawczo-odbiorczej, które służą wyłącznie dla jego celu (patrz artykuły 7 i 35).

(2) To samo stosuje się do wynagrodzenia za świadczenia personalne.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Wynagrodzenie wedle ustępu (1) artykułu niniejszego należy wypłacać w formie czynszów najmu. Czynsze te zostaną uzgodnione między Centralnymi Zarządami kolejowymi obu Stron i będą badane w miarę potrzeby co roku.

(2) Koszty własne za oświetlanie, ogrzewanie i oczyszczanie, dokonane dla wyłącznych celów służbowych Zarządu sąsiedniego, będą obliczane z doliczeniem 10-cio procentowego dodatku na administrację.

(3) W razie potrzeby dokonania na stacji zdawczo-odbiorczej małych napraw parowozów i narzędzi Zarządu sąsiedniego, wykona je Zarząd stacji zdawczo-odbiorczej. Za naprawy należy obliczać Zarządowi sąsiedniemu koszty własne z doliczeniem stu procentowego dodatku na administrację.

Artikel 31.

Entschädigung für Leistungen im Zugförderungsdienst.

Für die Leistung des Zugförderungsdienstes hat die Eigentumsverwaltung die Nachbarverwaltung durch Zahlung eines für die geleisteten Zugkilometer zu errechnenden Betrages zu entschädigen.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Die Einheitssätze für die Kosten des Zugkilometers für Personen führende Züge und für Güterzüge werden zwischen den Eisenbahnhauptverwaltungen vereinbart und nötigenfalls halbjährlich nachgeprüft werden.

(2) Für die Berechnung der Zugkilometer ist die Strecke von der Staatsgrenze bis zur Mitte des Betriebswechselbahnhofs massgebend.

(3) Die Zugkilometer aller deutschen Betriebswechselbahnhöfe sind gegen die Zugkilometer aller polnischen Betriebswechselbahnhöfe aufzurechnen. Ausgenommen von der Aufrechnung sind die Zugkilometer der Hilfszüge, Hilfsgerätewagen, Hilfslokomotiven und Schneepflüge (siehe Artikel 25) und die zwischen Deutsch-Oberschlesien und Polnisch-Oberschlesien geleisteten Zugkilometer.

(4) Die Kosten eines Hilfszuges trägt die Verwaltung, deren Beamten den Hilfszug angefordert haben. Berechnet werden die Selbstkosten einschliesslich der Kosten für Hilfsmaterial und Hilfspersonal für die Zeit von der Entsendung des Zuges von der Heimatstation bis zur Rückkehr dorthin zuzüglich eines Verwaltungskostenzuschlages von zehn v. H. Das gleiche gilt für die Entsendung von Hilfslokomotiven oder Schneepflügen.

Artikel 32.

Vergütung für Diensträume und für besondere Leistungen der Nachbarverwaltung.

(1) Die Nachbarverwaltung hat in dem Betriebswechselbahnhof nur für Benutzung der Einrichtungen, Bauten, Wohnungen, Dienst- und Unterkunftsräume, Lokomotivstände usw. Vergütung zu leisten, die ausschliesslich ihren Zwecken dienen (siehe Artikel 7 und 35).

(2) Dasselbe gilt für die Vergütung von Personalleistungen.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Die Vergütung nach Absatz (1) dieses Artikels ist nach Mitsätzen zu leisten. Diese werden zwischen den beiderseitigen Eisenbahnhauptverwaltungen vereinbart und nötigenfalls von Jahr zu Jahr nachgeprüft.

(2) Die Selbstkosten der Beleuchtung, Beheizung und Reinigung für ausschliessliche Dienstzwecke der Nachbarverwaltung werden mit einem Verwaltungskostenzuschlag von zehn v. H. berechnet.

(3) Sind kleine Ausbesserungen von Lokomotiven und Geräten der Nachbarverwaltung auf den Betriebswechselbahnhöfen nötig, so werden sie von der Verwaltung des Betriebswechselbahnhofes ausgeführt. Hierfür sind der Nachbarverwaltung die Selbstkosten einschliesslich eines Verwaltungskostenzuschlages von hundert v. H. zu berechnen.

(4) W miejscowych umowach dodatkowych należy ustalić czy i na jakich warunkach wydawane będą Zarządowi sąsiedniemu na stacji zdawczo-odbiorczej materiały eksploatacyjne (paliwo, świetliwo, smary i t. p.). Należy za nie liczyć koszty własne z 10-cio procentowym dodatkiem na administrację.

(5) Wynagrodzenie należne według ustępu (2) artykułu niniejszego zostanie również ustalone w miejscowych umowach dodatkowych.

Artykuł 33.

Koszty przy przerwach ruchu.

W razie czasowej przerwy komunikacji przez przejście kolejowe, nie ustaje obowiązek ponoszenia tych kosztów, które powstały także podczas trwania przerwy.

Artykuł 34.

Wynagrodzenie za inne świadczenia.

(1) Za świadczenia Zarządu miejscowego dla Zarządu sąsiedniego niewyszczególnione w Umowie niniejszej, Zarząd sąsiedni zwróci Zarządowi miejscowemu jego koszty własne.

(2) O ile w Umowie niniejszej nie uzgodniono wyraźnie zapłaty dodatku na administrację, zrzekają się go obie strony.

Artykuł 35.

Nowe budowle i urządzenia.

(1) Zarządy kolejowe Stron umawiających się winny od wypadku do wypadku porozumieć się co do wznoszenia nowych budowli i urządzeń jak również co do zmian, uzupełnień i rozwoju istniejących budowli wraz z urządzeniami, potrzebnych Zarządowi sąsiedniemu do wyłącznego używania.

(2) Jednocześnie należy się ułożyć co do czynszu najmu. Koszty wykonania ponosi w każdym wypadku Zarząd miejscowy.

(3) Dla oceny stosunku własności miarodajnym jest artykuł 6.

Artykuł 36.

Wyrównanie rachunków.

(1) Rachunki na sumy, przypadające do zapłaty na podstawie Umowy niniejszej, należy wzajemnie sobie przedkładać kwartalnie i to najpóźniej do połowy następnego kwartału. Wypłatę należy uskutecznić w przeciągu 30 dni po otrzymaniu rachunku. W razie zwłoki w zapłacie należy płacić 6 od sta rocznie tytułem odsetek zwłoki.

(2) Obrachunki, dotyczące należności wagonowych, przewozowych oraz innych należności, które są lub będą osobno umówione, nie podpadają pod niniejsze postanowienie.

(3) Kwestjonowanie rachunków nie może opóźniać wypłaty. Wynikające z zakwestjonowania rachunku obciążenia i zapisanie na dobro, należy przeprowadzić w następnym rachunku. Zapłata rachunku nie stanowi uznania jego słuszności. Prawo do badania na miejscu załączników do rachunków i do podnoszenia dalszych roszczeń pozostaje niena-

(4) In den örtlichen Zusatzübereinkommen ist zu bestimmen, ob und unter welchen Bedingungen an die Nachbarverwaltung Betriebsstoffe (Heiz- und Beleuchtungsstoffe, Schmiermittel u. dgl.) im Betriebswechselbahnhof abgegeben werden. Sie sind nach den Selbstkosten mit einem Verwaltungskostenzuschlag von zehn v. H. zu berechnen.

(5) Die Vergütung gemäss Absatz (2) dieses Artikels wird ebenfalls in den örtlichen Zusatzübereinkommen geregelt.

Artikel 33.

Kosten bei Betriebsunterbrechung.

Ist der Übergangsverkehr vorübergehend unterbrochen, so hört die Verpflichtung zur Tragung derjenigen Kosten, die auch während der Unterbrechung entstehen, nicht auf.

Artikel 34.

Vergütung für sonstige Leistungen.

(1) Für die in diesem Abkommen nicht besonders erwähnten für die Nachbarverwaltung ausgeführten Leistungen der Eigentumsverwaltung, sind dieser von der Nachbarverwaltung die Selbstkosten von erstatten.

(2) Soweit nicht die Zahlung von Verwaltungskostenzuschlägen ausdrücklich vereinbart ist, wird auf diese gegenseitig verzichtet.

Artikel 35.

Neuanlagen.

(1) Über Neuanlagen sowie über Änderungen, Ergänzungen und Erweiterungen der bestehenden Anlagen nebst Einrichtungen, die für den ausschliesslichen Gebrauch der Nachbarverwaltungen notwendig werden, haben sich die Eisenbahnverwaltungen der Vertragsteile von Fall zu Fall zu verständigen.

(2) Gleichzeitig ist über die Miete zu bestimmen. Die Herstellungskosten trägt in jedem Falle die Eigentumsverwaltung.

(3) Für die Eigentumsverhältnisse ist Artikel 6 massgebend.

Artikel 36.

Begleichung der Rechnungen.

(1) Die Rechnungen über die auf Grund dieses Abkommens zu vergütenden Beträge sind vierteljährlich gegenseitig vorzulegen, und zwar spätestens bis zur Mitte des nächsten Vierteljahres. Die Zahlung ist innerhalb 30 Tagen nach Eingang der Rechnungen zu leisten. Im Falle der Verzögerung der Zahlung sind sechs v. H. jährliche Verzugszinsen zu zahlen.

(2) Die Abrechnungen über Wagen-, Transport- und andere Gebühren, die besonders geregelt sind oder werden, fallen nicht unter diese Bestimmung.

(3) Beanstandungen der Rechnungen dürfen den Geldausgleich nicht verzögern. Aus Beanstandungen sich ergebende Belastungen oder Gutschriften werden in der nächstfolgenden Rechnung durchgeführt. Die Bezahlung der Rechnung bedeutet nicht das Anerkenntnis ihrer Richtigkeit. Das Recht zur Prüfung der Rechnungsbelege an Ort und Stelle und zur

ruszone. W przedmiocie tego badania należy sporządzić protokół, który podpiszą zastępcy obu Zarządów kolejowych.

(4) Prawo do badania gaśnie w ciągu 6 miesięcy po otrzymaniu rachunku przez Zarząd obowiązany do zapłaty. Prawo naczelnych Władz obu Zarządów do podnoszenia zarzutów i po tym terminie pozostaje nienaruszone.

(5) Zarząd, obowiązany do zapłaty, winien wypłacać nie później niż dnia 15 pierwszego miesiąca każdego kwartału zaliczkę na poczet swych zobowiązań za ubiegły kwartał. Zaliczka ta ma być wypłacaną w zaokrąglonej sumie w wysokości siedemdziesięciu procentów sumy, należnej z ostatniego zamknięcia obrachunku.

Centralne Zarządy kolejowe obu Stron mogą jednak umówić się co do czasowego zawieszenia wypłaty zaliczek.

(6) Zarządy kolejowe ręczą za wypłatę wynagrodzeń, należnych od innych Urzędów, wykonujących służbę na przejściach kolejowych, i pośredniczą w wypełnianiu takich zobowiązań.

Artykuł 37.

Wyrównanie kosztów na przejściach kolejowych górnośląskich.

(1) Wyrównanie kosztów na przejściach kolejowych między polskim a niemieckim Górnym Śląskiem jest uregulowane polsko-niemiecką Konwencją górnośląską z dnia 15 maja 1922 r.

(2) Na wypadek wygaśnięcia mocy obowiązującej tej Konwencji patrz ustęp (2) artykułu 1.

Artykuł 38.

Rozrachunek z wpływów przewozowych.

Wpływy z przewozów będą obliczane na podstawie osobnych umów, zawrzeć się mających przez interesowane Zarządy kolejowe.

Artykuł 39.

Wyrównanie wypłat.

Wszystkie wypłaty dokonywać się mające na podstawie niniejszej Umowy, winny być wyrównywane wzajemnie w ten sposób, żeby do wypłacenia pozostała tylko nadwyżka.

Postanowienia wykonawcze.

(1) Wypłaty należy dokonywać w walucie, w której powstało roszczenie, mające być wyrównane.

(2) Centralne Zarządy kolejowe obu Stron w razie potrzeby porozumiewają się w celu możliwego uniezależnienia wypłat od ewentualnych wahań walutowych.

Artykuł 40.

Podatki i daniny.

Podatki i daniny, obciążające przedmioty, których wyłączne używanie przysługuje Zarządowi obcemu, należy zwrócić Zarządowi miejscowemu w ca-

Geltendmachung von weiteren Ansprüchen bleibt vorbehalten. Über diese Prüfung ist eine Verhandlung aufzunehmen, die von den Vertretern beider Eisenbahnverwaltungen zu unterschreiben ist.

(4) Dieses Nachprüfungsrecht erlischt 6 Monate nach Eingang der Rechnungen bei der zahlungspflichtigen Verwaltung. Das Recht der den beiden Verwaltungen vorgesetzten Stellen, auch später Bemängelungen geltend zu machen, bleibt unberührt.

(5) Die zahlungspflichtige Verwaltung hat auf ihre Verbindlichkeiten bis zum 15. des ersten Monats in jedem Vierteljahr für das verflossene Vierteljahr Abschlagszahlungen zu leisten. Diese sind auf Grund der letzten abgeschlossenen Abrechnung in abgerundeten Beträgen in der Höhe von siebenzig v. H. zu erledigen.

Die beiderseitigen Eisenbahnhauptverwaltungen können jedoch vorübergehende Aufhebung der Abschlagszahlungen vereinbaren.

(6) Die Eisenbahnverwaltungen leisten Gewähr für die Vergütungen, die von anderen Dienstzweigen des Übergangsdienstes zu leisten sind, und vermitteln die Erfüllung dieser Verpflichtungen.

Artikel 37.

Kostenausgleich für ober-schlesische Übergänge.

(1) Der Kostenausgleich für die Übergänge zwischen Deutsch-Oberschlesien und Polnisch-Oberschlesien ist durch das deutsch-polnische Abkommen über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 geregelt.

(2) Für den Fall des Erlöschens dieses Abkommens siehe Absatz (2) des Artikels 1.

Artikel 38.

Abrechnung der Verkehrseinnahmen.

Die Verkehrseinnahmen werden auf Grund besonderer Vereinbarungen abgerechnet, die zwischen den beteiligten Eisenbahnverwaltungen zu treffen sind.

Artikel 39.

Zahlungsausgleich.

Sämtliche auf Grund dieses Vertrages zu leistenden Zahlungen sind in der Weise gegeneinander auszugleichen, dass nur der überschüssende Spitzenbetrag zu zahlen ist.

Ausführungsbestimmungen:

(1) Die Zahlungen sind in der Währung zu entrichten, in der die zu begleichende Forderung entstanden ist.

(2) Die beiderseitigen Eisenbahnhauptverwaltungen werden nötigenfalls Vereinbarungen treffen mit dem Ziele, die Zahlungen von etwaigen Währungsschwankungen möglichst unabhängig zu machen.

Artikel 40.

Steuern und Abgaben.

Steuern und Abgaben, die auf Gegenständen ruhen, deren ausschliessliche Benutzung der fremden Verwaltung zusteht, sind der Eigentumsverwal-

kości z doliczeniem 10-cio procentowego dodatku na administrację.

Artykuł 41.

Rewizja oraz zmiany Umowy i postanowień wykonawczych.

(1) Każda ze Stron umawiających się może raz w roku kalendarzowym przedstawić drugiej Stronie wniosek o rewizję Umowy.

(2) Rząd polski w imieniu własnym oraz Wolnego Miasta Gdańska i Rząd niemiecki mają prawo każdego czasu zażądać rewizji postanowień wykonawczych.

(3) Pozatem postanowienia wykonawcze z dziedziny kolejowej mogą być zmienione za obopólnym porozumieniem się polskiego i niemieckiego Centralnego Zarządu kolejowego.

(4) Strona, która przedstawiła wniosek o zmianę winna drugiej Stronie przedłożyć odpowiedni projekt. Strona przeciwna winna najpóźniej w przeciągu dwóch miesięcy zająć co do tego stanowisko i może przedłożyć w danym wypadku projekt przeciwny. Następnie winny być rozpoczęte rokowania.

Artykuł 42.

Sąd rozjemczy.

(1) Spory, wynikające z Umowy niniejszej lub miejscowych umów dodatkowych rozstrzyga Sąd rozjemczy. W skład Sądu wchodzi: Przewodniczący, mianowany przez Rządy obu Stron i po jednym Sędziu rozjemczym, mianowanym przez każdą ze Stron umawiających się. Sędziowie rozjemczy i Przewodniczący zostają wyznaczeni zgóry na jeden rok. W następnych latach będą Sędziowie rozjemczy i Przewodniczący mianowani zawsze przed upływem okresu urzędowania poprzednich Sędziów rozjemczych. W razie ustąpienia Sędziego rozjemczego lub Przewodniczącego należy bezzwłocznie wyznaczyć nowego Sędziego rozjemczego względnie ustanowić nowego Przewodniczącego. Sąd rozjemczy zbiera się tylko od wypadku do wypadku. Gdyby Rządy nie mogły się zgodzić na osobę Przewodniczącego, uproszą Prezydenta Szwajcarskich Kolei Związkowych, by wyznaczył zawodowca swojej narodowości. Kwestje sporne, które dotyczą tak wschodnio-pruskiej komunikacji tranzytowej jak i wzajemnej komunikacji kolejowej, rozstrzyga Sąd rozjemczy, przewidziany w artykule 11 Konwencji Paryskiej z dnia 21 kwietnia 1921 r. w sprawie wolności tranzytu pomiędzy Prusami Wschodnimi a resztą Niemiec.

(2) O ileby jedna ze Stron umawiających się wyraziła powątpiewanie czy Sąd rozjemczy, przewidziany w artykule 11 Konwencji Paryskiej z dnia 21 kwietnia 1921 r., jest właściwy, rozstrzyga o właściwości wyłącznie i ostatecznie Sąd rozjemczy, przewidziany w Konwencji Paryskiej.

(3) Każda Strona umawiająca się zapłaci ewentualne należności zamianowanego przez nią Sędziego rozjemczego. Należności Przewodniczącego i koszty ogólne Sądu rozjemczego pokryją obie Strony po połowie.

(4) W sporach, które z umowy niniejszej wynikną jedynie między Wolnym Miastem Gdańskiem a Niemcami, Wolne Miasto Gdańsk wyznaczy Sę-

lung voll unter Zuschlag von zehn v. H. Verwaltungskosten zu vergüten.

Artikel 41.

Nachprüfung und Änderung des Abkommens und der Ausführungsbestimmungen.

(1) Jeder der Vertragsteile kann einmal im Kalenderjahr bei dem anderen Vertragsteil eine Nachprüfung des Abkommens beantragen.

(2) Die deutsche und die polnische Regierung, diese auch im Namen der Freien Stadt Danzig, haben jederzeit das Recht, eine Nachprüfung der Ausführungsbestimmungen zu verlangen.

(3) Die das Eisenbahnwesen betreffenden Ausführungsbestimmungen können überdies im gegenseitigen Einvernehmen zwischen der deutschen und polnischen Eisenbahnhauptverwaltung geändert werden.

(4) Die Partei, die einen Abänderungsantrag stellt, muss der anderen einen entsprechenden Vorschlag unterbreiten. Die Gegenpartei muss spätestens innerhalb zweier Monate dazu Stellung nehmen und kann gegebenenfalls einen Gegenvorschlag vorlegen. Die Verhandlungen müssen daraufhin aufgenommen werden.

Artikel 42.

Schiedsgericht.

(1) Streitigkeiten, die sich aus diesem Abkommen oder aus den örtlichen Zusatzübereinkommen ergeben, entscheidet ein Schiedsgericht. Es besteht aus einem von den beiderseitigen Regierungen zu ernennenden Obmann und je einem von jedem Vertragsteil zu ernennenden Schiedsrichter. Die Schiedsrichter und der Obmann sind im voraus auf ein Jahr zu benennen. Für die folgenden Jahre werden die Schiedsrichter und der Obmann jeweils vor Ablauf der Amtsdauer der bisherigen Schiedsrichter ernannt. Scheidet ein Schiedsrichter oder der Obmann aus, so ist alsbald ein neuer Schiedsrichter zu benennen oder ein neuer Obmann zu bestellen. Das Schiedsgericht tritt nur von Fall zu Fall zusammen. Können sich die Regierungen über die Person des Obmanns nicht einigen, so wird der Präsident der Schweizerischen Bundesbahnen gebeten werden, einen Fachmann seiner Nationalität zu bestimmen. Streitfragen, die sowohl den Durchgangsverkehr Ostpreussen wie den Wechselverkehr berühren, entscheidet das im Artikel 11 des Pariser Staatsvertrages vom 21. April 1921 über den freien Durchgangsverkehr zwischen Ostpreussen und dem übrigen Deutschland vorgesehene Schiedsgericht.

(2) Werden von einem der Vertragsteile Zweifel darüber geäußert, ob das im Artikel 11 des Pariser Staatsvertrages vorgesehene Schiedsgericht zuständig ist, so entscheidet über die Zuständigkeit ausschliesslich und endgültig das im Pariser Staatsvertrag vorgesehene Schiedsgericht.

(3) Jeder Vertragsteil bezahlt etwaige Gebühre des von ihm ernannten Schiedsrichters. Die Gebühren des Obmanns und die allgemeinen Kosten des Schiedsgerichts werden von den Parteien je zur Hälfte bezahlt.

(4) Bei Streitigkeiten, die sich aus diesem Abkommen lediglich zwischen Deutschland und der Freien Stadt Danzig ergeben, wird die Freie Stadt

dziego rozjemczego, który będzie czynnym zamias Sędziego rozjemczego, zamianowanego przez Polskę.

(5) O procedurze i miejscu rozprawy Sądu rozjemczego rozstrzyga Przewodniczący.

Artykuł 43.

Język Umowy.

Umowę niniejszą spisano w języku polskim i niemieckim w dwu egzemplarzach, z których każda Strona umawiająca się otrzymuje po jednym egzemplarzu w polskim i niemieckim języku. Tekst polski i niemiecki są ze sobą zgodne i jednoznaczne.

Artykuł 44.

Wejście w życie i czas trwania Umowy.

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji. Dokumenty ratyfikacyjne powinny być wymienione jak najrychlej w Warszawie. Umowa wejdzie w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych i będzie obowiązywać tak długo, dopóki jej jedna ze Stron nie wypowie na sześć miesięcy naprzód. Z chwilą wejścia w życie tej Umowy gaśnie moc obowiązująca tymczasowej Umowy z dnia 31 sierpnia 1922 r. o polsko-niemieckiej komunikacji sąsiedzkiej.

Berlin, dnia 27 marca 1926 r.

(L. S.) *Dr. Witold Prądzyński*

(L. S.) *Dr. Theodor Lewald*

PROTOKÓŁ KOŃCOWY.

Przy podpisaniu niniejszej Umowy Pełnomocnicy obu Stron ugodzili się co do następujących postanowień:

A. Do artykułu 1 ustęp (1).

W komunikacji kolejowej polsko-niemieckiej stosuje się odpowiednio artykuły 2, 3, 8 ustęp (3), 21, 24, 25, 30 i 34 także i poza szlakami wymienionymi w ustępie (1) artykułu 1.

B. Do artykułu 1 ustęp (2) i do artykułu 21 ustęp (2).

Przed wygaśnięciem mocy obowiązującej polsko-niemieckiej Konwencji górnośląskiej z dnia 15 maja 1922 r. i Układu w przedmiocie granicznych dworców przejściowych z obustronną rewizją celną i paszportową, Strony umawiające się przeprowadzą za czasu rokowania co do uregulowania odprawy celnej i rewizji paszportowej na tych granicznych stacjach przejściowych.

C. Do artykułu 1 ustęp (3).

Rzeczą władzy państwowej każdej ze Stron umawiających się jest postarać się, aby niniejsza Umowa była wykonywaną przez Zarządy kolejowe, biorące udział w polsko-niemieckiej komunikacji kolejowej. Wymienione Zarządy kolejowe mogą bezpośrednio dochodzić jeden u drugiego praw, przyznanych kolejom w niniejszej Umowie.

D. Do artykułu 3 i do artykułu 41.

a) Przejścia kolejowe, które mają być jeszcze otwarte na podstawie artykułu 3, należy na mocy

Danzig einen Schiedsrichter bestellen, der an Stelle des von Polen ernannten Schiedsrichters in Tätigkeit treten wird.

(5) Über Art und Ort der Verhandlung des Schiedsgerichts entscheidet der Obmann.

Artikel 43.

Sprache für das Abkommen.

Das vorstehende Abkommen ist in deutscher und in polnischer Sprache, und zwar in zwei Stücken, ausgefertigt, von denen jeder Vertragsteil ein Stück in deutscher und in polnischer Sprache erhält. Der deutsche und der polnische Wortlaut stimmen überein und sind gleichwertig.

Artikel 44.

Inkrafttreten und Geltungsdauer des Abkommens.

Dieses Abkommen wird ratifiziert werden. Die Ratifikationsurkunden sollen baldmöglichst in Warszawa ausgetauscht werden. Das Abkommen tritt am ersten Tage des auf den Austausch der Ratifikationsurkunden folgenden Monats in Kraft und soll so lange in Geltung bleiben, als es nicht von einem der Vertragsteile mit sechsmonatiger Frist gekündigt wird. Mit dem Zeitpunkte seines Inkrafttretens erlischt das Abkommen über die vorläufige Eröffnung des deutsch-polnischen Wechselverkehrs vom 31. August 1922.

Berlin, den 27. März 1926.

(L. S.) *Dr. Theodor Lewald*

(L. S.) *Dr. Witold Prądzyński*

SCHLUSSPROTOKOLL.

Bei der Unterzeichnung des vorstehenden Abkommens sind die beiderseitigen Bevollmächtigten über folgendes übereingekommen:

A. Zu Artikel 1 Absatz (1).

Die Artikel 2, 3, 8 Absatz (3), 21, 24, 25, 30 und 34 finden auf den deutsch-polnischen Eisenbahnverkehr auch über die im Artikel 1 Absatz (1) bezeichneten Strecken hinaus entsprechende Anwendung.

B. Zu Artikel 1 Absatz (2) und Artikel 21 Absatz (2).

Vor Erlöschen der deutsch-polnischen Abkommen vom 15. Mai 1922 über Oberschlesien und über die Grenzübergangsbahnhöfe mit beiderseitiger Zoll- oder Passabfertigung werden die vertragschließenden Teile über die Regelung der Zollabfertigung und Passprüfung auf diesen Grenzübergangsbahnhöfen rechtzeitig verhandeln.

C. Zu Artikel 1 Absatz (3).

Die Durchführung dieses Abkommens bei den am deutsch-polnischen Eisenbahnverkehr beteiligten Eisenbahnverwaltungen ist Sache der Staatsgewalt jedes der beiden Vertragsteile. Die genannten Eisenbahnverwaltungen können die in diesem Abkommen für die Eisenbahnen festgelegten Rechte unmittelbar gegeneinander geltend machen.

D. Zu Artikel 3 und Artikel 41.

a) Die nach Artikel 3 noch zu eröffnenden Übergänge sind auf Grund dieses Abkommens für den

niniejszej Umowy otworzyć dla ruchu kolejowego, skoro tylko dla każdego z nich zawartą zostanie umowa dodatkowa, regulująca specjalne stosunki miejscowe (patrz artykuł 7).

b) Rokowania o zawarcie umów dodatkowych powinny się rozpocząć natychmiast po podpisaniu niniejszej Umowy.

c) Przejścia kolejowe, które mają być jeszcze otwarte, powinny być otwarte najpóźniej do roku po ratyfikacji niniejszej Umowy.

d) Do czasu ukończenia budowy stacji Neu Bentschen pozostają czynne przejścia kolejowe Zbąszyń—Stentsch i Zbąszyń—Bomst.

Jak długo stacja Grajewo nie będzie urządzoną jako stacja zdawczo-odbiorcza dla pełnego ruchu osobowego, pozostaje Prostken stacją zdawczo-odbiorczą dla ruchu osobowego w kierunku do Niemiec.

Do czasu ukończenia przebudowy stacji Raczki będą Suwałki stacją zdawczo-odbiorczą.

Już obecnie się uznaje, że po wybudowaniu projektowanej linii kolejowej Perzów—Lublin należy otworzyć dla polsko-niemieckiej komunikacji kolejowej także przejście kolejowe Perzów—Gross Wartenberg, oraz że potrzebom komunikacji co do stworzenia bezpośredniego połączenia Poznania z Schneidemühl należy uczynić zadość przez wybudowanie łącznicy z Dziembówka do Kaczor.

Strony umawiające się są zgodne co do tego, że oprócz wymienionych w artykule 3 ustęp (1) także inne przejścia kolejowe mają być z biegiem czasu otwierane w miarę potrzeb ruchowych. Strony umawiające się będą swe wnioski traktowały w sposób najbardziej przychylny na drodze, przepisanej w artykule 41.

e) Przejście kolejowe Praszka—Zawisna pozostaje nadal otwarte dla polsko-niemieckiej komunikacji przejściowej. Stacją zdawczo-odbiorczą jest Zawisna.

Przez to przejście kolejowe niema narazie bezpośredniej odprawy między stacjami polskimi a stacjami niemieckich Kolei Rzeszy.

Zresztą stosuje się odpowiednio postanowienia niniejszej Umowy i na tem przejściu kolejowym.

f) Przejścia kolejowe na górnośląskich kolejkach wąskotorowych, wymienione w art. 433 polsko-niemieckiej Konwencji górnośląskiej z dnia 15 maja 1922 r., pozostają otwarte dla komunikacji kolejowej między Polską a Niemcami [patrz ustęp (2) artykułu 1 niniejszej Umowy].

g) Mając na uwadze, że „Regulamin dostępu do Wisły i jej używania przez ludność Prus Wschodnich”, ułożony w wykonaniu artykułu 97 ustęp 5 Traktatu Wersalskiego, w nocie Konferencji Ambasadorów z dnia 21 listopada 1924 r. zapewnia wolny dostęp do Wisły także drogą kolejową dla komunikacji z przystanią w Korzeniowie (Kurzebrack) i przez Polskę — Strony umawiające się zgodne są co do tego, że dla uregulowania ruchu kolejowego na wąskotorowym szlaku między przystanią w Korzeniowie

Verkehr zu eröffnen, sobald für jeden Übergang ein Zusatzübereinkommen, das die besonderen örtlichen Verhältnisse regelt, getroffen sein wird (siehe Artikel 7).

b) Die Verhandlungen zum Abschluss der Zusatzübereinkommen sollen sofort nach Unterzeichnung dieses Abkommens beginnen.

c) Die noch zu eröffnenden Übergänge sollen spätestens ein Jahr nach Ratifikation dieses Abkommens eröffnet sein.

d) Bis zur Fertigstellung des Bahnhofs Neu Bentschen bleiben die Übergänge Stentsch—Zbąszyń und Bomst—Zbąszyń bestehen.

Solange der Bahnhof Grajewo als Betriebswechselbahnhof für den gesamten Personenverkehr nicht eingerichtet ist, bleibt Prostken Betriebswechselbahnhof für den Personenverkehr in der Richtung nach Deutschland.

Bis zur Fertigstellung des Bahnhofsumbaus in Raczki wird der Bahnhof Suwałki als Betriebswechselbahnhof bestimmt.

Schon jetzt wird anerkannt, dass nach Fertigstellung der geplanten Verbindungsstrecke von Perzów nach Lublin auch der Übergang Gross Wartenberg—Perzów für den deutsch-polnischen Eisenbahnverkehr zu öffnen ist; ebenso, dass dem Verkehrsbedürfnisse nach Schaffung einer direkten Verbindung Schneidemühl—Poznań durch den Ausbau einer Verbindungskurve von Dziembówka nach Kaczory Rechnung zu tragen ist.

Die Vertragsteile sind darüber einig, dass ausser den in Artikel 3 Absatz (1) genannten nach und nach auch andere Übergänge nach Massgabe des Verkehrsbedürfnisses eröffnet werden sollen. Die Vertragsteile werden ihre Vorschläge in dem durch Artikel 41 vorgeschriebenen Wege in entgegenkommendster Weise behandeln.

e) Der Übergang Zawisna—Praszka bleibt für den deutsch-polnischen Übergangsverkehr geöffnet. Betriebswechselbahnhof ist Zawisna.

Eine unmittelbare Abfertigung zwischen polnischen Bahnhöfen und Bahnhöfen der Deutschen Reichsbahn findet zur Zeit über diesem Übergang nicht statt.

Im übrigen gelten auch für diesen Übergang sinngemäss die Bestimmungen des vorstehenden Abkommens.

f) Für den Eisenbahnverkehr zwischen Deutschland und Polen bleiben die im Artikel 433 des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 genannten Übergänge der oberschlesischen Schmalspurbahnen geöffnet [siehe Absatz (2) des Artikels 1 des vorstehenden Abkommens].

g) In Anbetracht dessen, dass die gemäss Artikel 97 Absatz 5 des Vertrages von Versailles durch Note der Botschafterkonferenz vom 21. November 1924 getroffene „Regelung für den Zugang zur Weichsel und die Benutzung der Weichsel durch die Bevölkerung von Ostpreussen“ den freien Zugang zur Weichsel auch mittels der Eisenbahn im Verkehr mit dem Deckwerk von Korzeniowo (Kurzebrack) und durch Polen sicherstellt, sind die Vertragsteile darüber einig, dass zur Regelung des Eisenbahnverkehrs auf der Kleinbahnstrecke zwischen Kurzebrack und dem Deckwerk von Korzeniowo

(Kurzebrack) a Kurzebrack powinna być zawarta osobna umowa.

E. Do artykułu 7.

Istniejące umowy dodatkowe dla przejść kolejowych już otwartych należy na podstawie niniejszej Umowy wspólnie zbadać za pośrednictwem właściwych miejscowych Zarządów kolejowych i przystosować je do postanowień niniejszej Umowy.

F. Do artykułu 10.

Istnieje zgoda co do następujących punktów:

a) Zwolnienie od danin publicznych nie odnosi się do opłat celnych (patrz jednak artykuł 19), obrotowych, monopolowych i innych opłat spożywczych.

b) Naruszeń ustaw celnych i podatkowych, tudzież postanowień zakazujących lub ograniczających wwóz lub wywóz, nie należy nigdy uważać za czyny popełnione w wykonywaniu służby.

c) Zastrzega się udzielanie prawa azylu według ogólnych zasad prawnych.

d) O wdrożeniu ścigania karnego przeciw pracownikowi zajętemu na obszarze sąsiedniego Państwa należy bezzwłocznie zawiadamiać przełożoną władzę służbową ściganego.

e) Uregulowanie kwestji która władza ma rozstrzygać o wniosku na przekazanie zasądzenia i na dostawienie ściganego, pozostawia się każdej umawiającej się Stronie.

G. Do artykułu 21.

a) Do czasu ukończenia przebudowy stacji Kaczory odbywa się polska odprawa celna i rewizja paszportów na stacji Miasteczko.

b) Jak długo nie będzie wykończoną stacja Neu Bentschen, odbywa się niemiecka odprawa celna i rewizja paszportów na przejściu kolejowym Zbąszyń—Stentsch na stacji Stentsch, a na przejściu kolejowym Zbąszyń—Bomst na stacji Bomst (patrz protokół końcowy D, d.).

c) Do czasu ukończenia przebudowy stacji Korsenz odbywa się niemiecka odprawa celna i rewizja paszportów na stacji Trachenberg.

d) Do czasu ukończenia przebudowy stacji Freyhan odbywa się niemiecka odprawa celna i rewizja paszportów na stacji Militsch.

e) Do czasu ukończenia przebudowy stacji Pawłów odbywa się polska odprawa celna i rewizja paszportów na stacji Sośnie.

f) Do czasu ukończenia przebudowy stacji Raczki odbywa się polska odprawa celna i rewizja paszportów na stacji Suwałki.

g) Na przejściu kolejowym Praszka—Zawisna odbywa się odprawa celna i rewizja paszportów po stronie polskiej w Praszce a po stronie niemieckiej w Zawisnie.

Berlin, dnia 27 marca 1926 r.

(L. S.) *Dr. Witold Prądzyński*

(L. S.) *Dr. Theodor Lewald*

(Kurzebrack) ein besonderes Übereinkommen abgeschlossen werden soll.

E. Zu Artikel 7.

Die bestehenden Zusatzübereinkommen über die bereits geöffneten Übergänge sind auf Grund des vorstehenden Abkommens durch die zuständigen örtlichen Eisenbahnverwaltungen gemeinschaftlich nachzuprüfen und den Bestimmungen des Abkommens anzupassen.

F. Zu Artikel 10.

Es besteht Einverständnis über folgende Punkte:

a) Die Befreiung von den öffentlichen Abgaben bezieht sich nicht auf die Zollabgaben (siehe jedoch Artikel 19), Verkehrs-, Monopol- und andere Verbrauchsabgaben.

b) Verstöße gegen Zoll- und Steuergesetze sowie gegen Bestimmungen, welche die Ein- oder Ausfuhr verbieten oder beschränken, sind niemals als in Ausübung des Dienstes begangene Handlungen anzusehen.

c) Die Gewährung des Asylrechts nach allgemeinen Rechtsgrundsätzen bleibt vorbehalten.

d) Von der Einleitung einer Strafverfolgung gegen einen Bediensteten, der im Gebiete des Nachbarstaates beschäftigt ist, ist die vorgesetzte Dienstbehörde des Verfolgten unverzüglich zu benachrichtigen.

e) Die Regelung der Frage, welche Behörde über den Antrag auf Überlassung der Aburteilung und auf Zuführung des Verfolgten zu entscheiden hat, bleibt jedem Vertragsteil überlassen.

G. Zu Artikel 21.

a) Bis zur Fertigstellung des Bahnhofsumbaus in Kaczory findet die polnische Zollabfertigung und Passprüfung im Bahnhof Miasteczko statt.

b) Solange der Bahnhof Neu Bentschen noch nicht fertiggestellt ist, findet die deutschen Zollabfertigung und Passprüfung für den Übergang Stentsch—Zbąszyń auf dem Bahnhof in Stentsch und für den Übergang Bomst—Zbąszyń auf dem Bahnhof in Bomst statt (siehe Schlussprotokoll D, d.).

c) Bis zur Fertigstellung des Bahnhofsumbaus in Korsenz findet die deutsche Zollabfertigung und Passprüfung im Bahnhof Trachenberg statt.

d) Bis zur Fertigstellung des Bahnhofsumbaus in Freyhan findet die deutsche Zollabfertigung und Passprüfung im Bahnhof Militsch statt.

e) Bis zur Fertigstellung des Bahnhofsumbaus in Pawłów findet die polnische Zollabfertigung und Passprüfung im Bahnhof Sośnie statt.

f) Bis zur Fertigstellung des Bahnhofsumbaus in Raczki findet die polnische Zollabfertigung und Passprüfung im Bahnhof Suwałki statt.

g) Auf dem Übergang Zawisna—Praszka findet die Zollabfertigung und Passprüfung auf deutscher Seite in Zawisna, auf polnischer Seite in Praszka statt.

Berlin, den 27. März 1926.

(L. S.) *Dr. Theodor Lewald*

(L. S.) *Dr. Witold Prądzyński*

Załącznik A.
Do artykułu 5.

Wykaz mostów przeciętych granicą państwową.

№ p.	S z i a k	R z e k i i t. d.	Konstrukcja	Ma utrzymywać	U w a g a			
A. Na przejściach kolejowych:								
1	Drawski Młyn—Kreuz	Noteć, (Netze)	murowany	Niemcy				
2	Leszno—Fraustadt	Wiadukt	żelazny	Polska				
3	Zduny—Freyhan	Rów graniczny	murowany	Polska				
4	Pawłów—Neumittelwalde	Rów graniczny	murowany	Polska				
5	Rakowice—Dt. Eylau	Drwęca (Drewenz)	murowany	Niemcy				
B. Między stacjami:								
6	Więcborg—Flatow	Nica (Nitze)	żelazny	Do uregulowania w miejscowej umowie dodatkowej Chojnice—Firchau				
7	Czarnków—Schneidemühl	Noteć (Netze)	żelazny	Kaczory—Schneidemühl				
8	Perzów—Gross Wartenberg	Rów graniczny	murowany	Zduny—Freyhan				
9	Działdowo—Neidenburg	Skotawa (Skottau)	żelazny	Rakowice—Deutsch Eylau				
C. Utrzymywanie wymienionych poniżej mostów granicznych na górnośląskich przejściach kolejowych reguluje się w wykonaniu polsko-niemieckiej Konwencji górnośląskiej z dnia 15 maja 1922 r. następująco:								
10	Olza—Annaberg	Odra (Oder)	żelazny	Polska				
11	Przysowice—Sosnitz	Czarnawka (Scharnafka)	żelazny	Niemcy				
12	Makoszowy—Sosnitz	Czarnawka (Scharnafka)	murowany	Niemcy				
13	Wolfgang—Poreba	Czarnawka (Scharnafka)	murowany	Niemcy				
14	a) Chebbie—Borsigwerk b) Chebbie—Karf c) Chebbie—Bobrek	Woda Bytomska (Beuthener Wasser)	murowany	Polska	wąskotorowy			
15	Piekary Rudne—Dombrowa					Rów graniczny	murowany	Polska
D. Na kolejowym przejściu wąskotorowym:								
16	Praszka—Zawisna	Prosna	drewniany	Polska				

Anlage A.

Zu Artikel 5.

Liste der von der Staatsgrenze durchschnittenen Brücken.

Lfd. №	S t r e c k e	Wasserlauf usw.	Bauweise	Zu unterhalten durch	Bemerkungen			
A. Auf den Eisenbahnübergängen:								
1	Kreuz—Drawski Młyn	Netze (Noteć)	Mauerwerk	Deutschland				
2	Fraustadt—Leszno	Wegeüberführung	Eisen	Polen				
3	Freyhan—Zduny	Grenzgraben	Mauerwerk	Polen				
4	Neumittelwalde—Pawłów	Grenzgraben	Mauerwerk	Polen				
5	Deutsch Eylau—Rakowice	Drewenz (Drwęca)	Mauerwerk	Deutschland				
B. Zwischen den Bahnhöfen:								
6	Flatow—Więcbork	Nitza (Nica)	Eisen	Zu regeln im örtlichen Zusatzübereinkommen Firchau—Chojnice				
7	Schneidemühl—Czarnków	Netze (Noteć)	Eisen	Schneidemühl—Kaczory				
8	Gross Wartenberg—Perzów	Grenzgraben	Mauerwerk	Freyhan—Zduny				
9	Neidenburg—Działdowo	Skottau (Skotawa)	Eisen	Deutsch Eylau—Rakowice				
C. Die Unterhaltung der nachstehenden Grenzbrücken auf den ober-schlesischen Eisenbahnübergängen wird in Ausführung des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 geregelt:								
10	Annaberg—Olza	Oder (Odra)	Eisen	Polen				
11	Sosnitz—Przysowice	Scharnafka (Czarnawka)	Eisen	Deutschland				
12	Sosnitz—Makoszowy	Scharnafka (Czarnawka)	Mauerwerk	Deutschland				
13	Poremba—Wolfgang	Scharnafka (Czarnawka)	Mauerwerk	Deutschland				
14	a) Borsigwerk—Chebbie b) Karf—Chebbie c) Bobrek—Chebbie	Beuthener Wasser (Woda Bytomska)	Mauerwerk	Polen	schmal-spurig			
15	Dombrowa—Piekary Rudne					Grenzgraben	Mauerwerk	Polen
D. Auf dem schmal-spurigen Übergang:								
16	Zawisna—Praszka	Prosna	Holz	Polen				

Załącznik B.

Do artykułu 16.

Strona przednia.

Zaświadczenie № _____
(Ausweis)

Ważne do _____ 192... r.
Gültig bis zum _____

Der _____
(Nazwisko) (stanowisko służbowe)
(Name) (Dienststellung)

jest czynny służbowo w ruchu sąsiedzkim między Polską a Niemcami na szlaku (ach) _____
ist im Wechselverkehr zwischen Polen und Deutschland auf der (den) Strecke(n) _____

i na stacji _____
und auf dem Bahnhof amtlich tätig

_____, dnia _____ 192... r.
den _____

Urząd: _____
Dienststelle

Podpis posiadacza
Unterschrift des Inhabers

Podpis urzędnika wystawiającego zaświadczenie
Unterschrift des ausstellenden Beamten

Strona odwrotna.

Uwaga!

Zaświadczenie należy zwrócić Urzędowi, który je wydał, gdy posiadacz nie jest już czynny w ruchu sąsiedzkim, a w każdym razie po upływie terminu ważności zaświadczenia.

Zur Beachtung!

Der Ausweis ist der Dienststelle, die ihn ausgestellt hat, zurückzugeben, sobald der Ausweisinhaber nicht mehr im Wechselverkehr verwendet wird, jedenfalls jedoch mit Ablauf der Geltungsdauer des Ausweises.

Uwaga. Zaświadczenie należy sporządzić na brązowym kartonie.

Vorderseite.

Ausweis №.....
Zaświadczenie

Gültig bis zum 192.....
Ważne do

Der
P (Dienststellung) (Name)
(stanowisko służbowe) (nazwisko)

ist im Wechselverkehr zwischen Deutschland und Polen amtlich tätig auf der (den) Strecke(n)
jest czynny służbowo w ruchu sąsiedzkim między Niemcami a Polską na szlaku (ach)

..... und auf dem Bahnhof.....
i na stacji

....., den 192.....
dnia

Dienststelle:
Urząd

.....
Unterschrift des Inhabers
Podpis posiadacza

.....
Unterschrift des ausstellenden Beamten
Podpis urzędnika wystawiającego zaświadczenie

Reichsfarben

Dienststempel
Pleczęć
urzędowa

Rückseite.

Zur Beachtung!

Der Ausweis ist der Dienststelle, die ihn ausgestellt hat, zurückzugeben, sobald der Ausweisinhaber nicht mehr im Wechselverkehr verwendet wird, jedenfalls jedoch mit Ablauf der Geltungsdauer des Ausweises.

Uwaga!

Zaświadczenie należy zwrócić Urzędowi, który je wydał, gdy posiadacz nie jest już czynny w ruchu sąsiedzkim, a w każdym razie po upływie terminu ważności zaświadczenia.

Anmerkung: Der Ausweis ist aus braunem Karton herzustellen.

Załącznik C.

Do artykułu 17.

Strona przednia.

Barwy państwowe	Dowód tożsamości № Ausweis №	
	Ważny do..... 192.... r. Gültig bis zum.....	
Fotografia Lichtbild	P..... (stanowisko służbowe) (nazwisko) (Dienststellung) (Name)	
	zamieszkały w Wohnhaft in	
Pieczeń urzędowa Dienststempel	jest czynny służbowo jako..... ist in der Eigenschaft als	
	na stacji auf dem Bahnhof amtlich tätig	
....., dnia 192.... r. den		
Podpis posiadacza Unterschrift des Inhabers	Pieczeń urzędowa Dienststempel	Urząd Dienststelle
		Podpis urzędnika wystawiającego dowód tożsamości. Unterschrift des ausstellenden Beamten

Strona odwrotna.

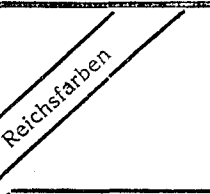

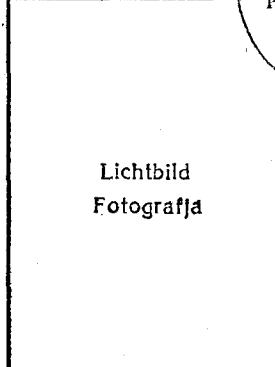

Data urodzenia:..... Geburtstag	U w a g a !
Miejsce urodzenia:..... Geburtsort	
Wzrost:..... Gestalt	Dowód tożsamości należy zwrócić Urzędowi, który go wydał, gdy posiadacz niema już służbowego miejsca zamieszkania w sąsiednim Państwie, a w każdym razie po upływie terminu ważności dowodu tożsamości.
Włosy:..... Haare	
Oczy:..... Augen	Zur Beachtung!
Twarz:..... Gesichtsform	
Szczególne oznaki:..... Besondere Kennzeichen	Der Ausweis ist der Dienststelle, die ihn ausgestellt hat, zurückzugeben, sobald der Ausweisinhaber nicht mehr im Nachbarstaate seinen dienstlichen Wohnsitz hat, jedenfalls jedoch mit Ablauf der Geltungsdauer des Ausweises.
.....	

U w a g a : Dowód należy sporządzać na zielonym kartonie.

Vorderseite.

Anlage C.

Zu artikel 17.

Reichsfarben 	 Dienststempel Peczeć urzędowa	Ausweis № Dowód tożsamości №	
		Gültig bis zum 192..... Ważny do	
Lichtbild Fotografja 	Der Pan	(Dienststellung) (stanowisko służbowe)	(Name) (nazwisko)
	wohnhaft in zamieszkały w		
	ist in der Eigenschaft als jest czynny służbowo jako		
	auf dem Bahnhof na stacji		
	 den 192..... dnia	
..... Unterschrift des Inhabers Podpis posiadacza	 Dienststempel Peczeć urzędowa	Dienststelle Urząd Unterschrift des ausstellenden Beamten Podpis urzędnika wystawiającego dowód tożsamości

Rückseite.

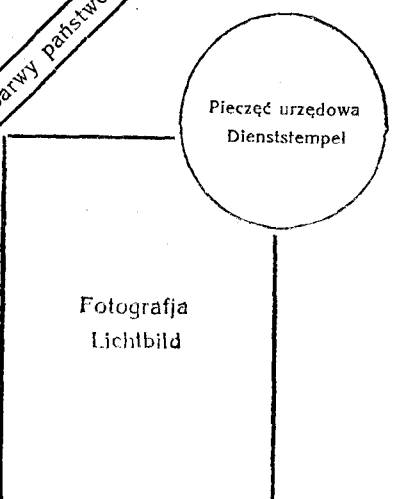
Geburtstag: Data urodzenia Geburtsort: Miejsce urodzenia Gestalt: Wzrost Haare: Włosy Augen: Oczy Gesichtsform: Twarz Besondere Kennzeichen: Szczególne oznaki	Zur Beachtung! <p>Der Ausweis ist der Dienststelle, die ihn ausgestellt hat, zurückzugeben, sobald der Ausweisinhaber nicht mehr im Nachbarstaate seinen dienstlichen Wohnsitz hat, jedenfalls jedoch mit Ablauf der Geltungsdauer des Ausweises.</p> U w a g a! <p>Dowód tożsamości należy zwrócić Urzędowi, który go wydał, gdy posiadacz niema już służbowego miejsca zamieszkania w sąsiednim Państwie, a w każdym razie po upływie terminu ważności dowodu tożsamości.</p>
--	---

Anmerkung: Der Ausweis ist aus grünem Karton herzustellen.

Załącznik D.

Do artykułu 17.

Strona przednia.

Barwy państwowe Pieczęć urzędowa Dienststempel Fotografia Lichtbild	Dowód tożsamości № Ausweis № Ważny do 192... r. Gültig bis zum
	Dla żony, syna, córki, służącego, służącej*) für die Ehefrau, den Sohn, die Tochter, den (die) Hausangestellte*) P. des (stanowisko służbowe) (nazwisko) Dienststellung) (Name) czynnego służbowo, jako der in der Eigenschaft als na stacji auf dem Bahnhof amtllich tätig ist
Podpis posiadacza Unterschrift des Inhabers dnia 192... r. den Urząd: Dienststelle Podpis urzędnika wystawiającego dowód tożsamości Unterschrift des ausstellenden Beamten

*) Niepotrzebne wykreślić
Das Nichtzutreffende ist zu streichen.

Strona odwrotna.

Data urodzenia Geburtstag Miejsce urodzenia: Geburtsort Wzrost: Gestalt Włosy: Haare Oczy: Augen: Twarz: Gesichtsform: Szczególne oznaki: Besondere Kennzeichen Zamieszkały w Wohnhaft in	<p style="text-align: center;">Uwaga!</p> <p>Dowód tożsamości należy zwrócić Urzędowi, który go wydał, gdy pracownik, z którym posiadacz dowodu żyje we wspólnym gospodarstwie, niema już służbowego miejsca zamieszkania w sąsiednim Państwie lub gdy posiadacz dowodu przestanie z tym pracownikiem żyć we wspólnym gospodarstwie, a w każdym razie po upływie terminu ważności dowodu tożsamości.</p> <p style="text-align: center;">Zur Beachtung!</p> <p>Der Ausweis ist der Dienststelle, die ihn ausgestellt hat, zurückzugeben, sobald der Bedienstete, zu dessen Haushalt der Ausweisinhaber gehört, nicht mehr im Nachbarstaat seinen dienstlichen Wohnsitz hat oder sobald der Ausweisinhaber aus dem Haushalt ausscheidet, jedenfalls jedoch mit Ablauf der Geltungsdauer der Ausweises.</p>
--	--

Uwaga: Dowód należy sporządzać na zielonym kartonie.

Vordersseite.

Anlage D.
Zu Artikel 17.

<p>Reichsfarben</p> <p>Dienststempel Pieczęć urzędowa</p> <p>Lichtbild Fotografja</p> <p>Unterschrift des Inhabers Podpis posiadacza</p> <p>*) Das Nichtzutreffende ist zu streichen. Niepotrzebne wykreślić.</p>	<p>Ausweis №..... Dowód tożsamości</p> <p>Gültig bis zum..... 192..... Ważny do</p> <p>für die Ehefrau, den Sohn, die Tochter, den (die) Hausangestellte*) dla żony, syna, córki, służącego, służącej*)</p> <hr/> <p>des Pana (Dienststellung) (Name) (stanowisko służbowe) (nazwisko)</p> <p>der in der Eigenschaft als czynnego służbowo, jako</p> <p>auf dem Bahnhof na stacji</p> <p>amtlich tätig ist.</p> <p>....., den 192..... dnia</p> <p>Dienststelle Urząd</p> <p>..... Unterschrift des ausstellenden Beamten Podpis urzędnika wystawiającego dowód tożsamości</p> <p>Dienststempel Pieczęć urzędowa</p>

Rückseite.

<p>Geburstag:..... Data urodzenia</p> <p>Geburtsort: Miejsce urodzenia</p> <p>Gestalt: Wzrost</p> <p>Haare: Włosy</p> <p>Augen: Oczy</p> <p>Gesichtsform:..... Twarz</p> <p>Besondere Kennzeichen:..... Szczególne oznaki</p> <p>.....</p> <p>Wohnhaft in:..... Zamieszkały w</p>	<p>Zur Beachtung!</p> <p>Der Ausweis ist der Dienststelle, die ihn ausgestellt hat, zurückzugeben, sobald der Bedienstete, zu dessen Haushalt der Ausweisinhaber gehört, nicht mehr im Nachbarstaat seinen dienstlichen Wohnsitz hat oder sobald der Ausweisinhaber aus dem Haushalt ausscheidet, jedenfalls jedoch mit Ablauf der Geltungsdauer des Ausweises.</p> <p>Uwaga!</p> <p>Dowód tożsamości należy zwrócić Urzędowi, który go wydał, gdy pracownik, z którym posiadacz dowodu żyje we wspólnym gospodarstwie, niema już służbowego miejsca zamieszkania w sąsiednim Państwie, lub gdy posiadacz dowodu tożsamości przestanie z tym pracownikiem żyć we wspólnym gospodarstwie, a w każdym razie po upływie terminu ważności dowodu tożsamości.</p>
---	--

Anmerkung: Der Ausweis ist aus grünem Karton herzustellen.

Załącznik E.

Do ustępu (3) artykułu 21.

Szczególne postanowienia dla odprawy celnej i rewizji paszportowej w Gardeji.

(1) Przy wywozie i przywozie przedmiotów oraz w ruchu osobowym przez stację Gardeję tudzież na szlaku kolejowym między nią a granicą państwową stosuje się następujące postanowienia:

a) Obok polskich przepisów celnych, obowiązują również i niemieckie przepisy celne, a to przy wywozie z Niemiec do Polski aż do chwili ukończenia niemieckiej odprawy wywozowej, przy przywozie z Polski do Niemiec dopiero od chwili rozpoczęcia niemieckiej odprawy przywozowej.

b) Jeżeli polska władza celna przy wywozie z Polski uzna za konieczne z powodów podejrzenia o obejście odprawy celnej poddać rewizji celnej jakikolwiek przedmiot oddany już niemieckiej władzy celnej do odprawy, ale znajdujący się jeszcze na stacji granicznej pod niemieckim nadzorem celnym, to niemiecka władza celna winna na żądanie przedmiotów oddać w tym celu polskiej władzy celnej do rozporządzenia. W ten sam sposób i w tym samym celu winna polska władza celna oddać niemieckiej władzy celnej do rozporządzenia przedmiot, dostawiony polskiej władzy celnej do odprawy przywozowej, lecz znajdujący się jeszcze na stacji granicznej pod polskim nadzorem celnym.

Jeżeli Państwo wywozowe stwierdzi, że towar należy zająć, to Państwo przywozowe winno go oddać na rzecz Państwa wywozowego.

c) Od przedmiotów, nadesłanych z Niemiec do Polski i wywożonych zpowrotem, zanim odnośnie do nich przestaną obowiązywać niemieckie przepisy, nie mogą być pobierane ani należności przywozowe ani wywozowe.

d) W razie naruszenia niemieckich przepisów celnych przysługuje niemieckim władzom celnym prawo w granicach wyżej podanych postanowień wkroczyć w myśl swych przepisów celnych i przewieźć na własny obszar przedmioty, zajęte lub zatrzymane na zabezpieczenie oraz przytrzymane osoby, te ostatnie w razie potrzeby w asyście polskiego urzędnika. Przytrzymanie obywateli polskich przez władzę niemiecką jest jednak niedopuszczalne. Natomiast dopuszczający się wykroczenia może być przymusowo przyprowadzony w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. Do spisywania protokołu należy przybrać polskiego urzędnika. Przy rewizji może być stosowany przymus wobec obywateli polskich tylko za przybraniem polskiego urzędnika.

e) Obok polskich przepisów paszportowych obowiązują również i niemieckie przepisy paszportowe z tem zastrzeżeniem, że przepisy paszportowe Państwa wyjściowego mają pierwszeństwo.

Osoby, zamierzające wyjechać z Niemiec, mogą być odesłane zpowrotem przez urzędników niemieckiej kontroli paszportowej, o ile nie posiadają ważnej legitymacji, wymaganej do wyjazdu. Należy

Anlage E.

Zu Artikel 21 Abs. (3).

Besondere Bestimmungen für Zollabfertigung und Passprüfung in Gardeja.

1. Für die Aus- und Einfuhr von Gegenständen sowie für den Personenverkehr auf dem Bahnhof Gardeja und der Eisenbahnstrecke zwischen ihm und der Staatsgrenze finden die nachstehenden Bestimmungen Anwendung:

a) Neben den polnischen Zollvorschriften gelten auch die deutschen Zollvorschriften, und zwar bei der Ausfuhr aus Deutschland nach Polen so lange, bis die deutsche Ausgangsabfertigung beendet ist, bei der Einfuhr aus Polen nach Deutschland erst von dem Zeitpunkt an, zu dem die deutsche Eingangsabfertigung beginnt.

b) Hält die polnische Zollbehörde bei der Ausfuhr aus Polen wegen Verdachts der Umgehung der Zollabfertigung die Untersuchung eines Gegenstandes für erforderlich, der schon der deutschen Zollbehörde zur Abfertigung gestellt wurde, sich aber noch auf dem Grenzbahnhof unter deutscher Zollaufsicht befindet, so hat die deutsche Zollbehörde den Gegenstand der polnischen Zollbehörde auf Anfordern zu diesem Zweck zur Verfügung zu stellen. In gleicher Weise und zum gleichen Zweck hat die polnische Zollbehörde der deutschen Zollbehörde einen Gegenstand zur Verfügung zu stellen, der der polnischen Zollbehörde zur Eingangsabfertigung gestellt wurde, sich aber noch unter polnischer Zollaufsicht auf dem Grenzbahnhof befindet.

Stellt der Ausfuhrstaat fest, dass die Ware zu beschlagnahmen ist, so hat sie der Einfuhrstaat zugunsten des Ausfuhrstaates abzugeben.

c) Von Gegenständen, die aus Deutschland nach Polen gelangt sind und zurückgebracht werden, bevor die Geltung der deutschen Vorschriften für sie aufgehört hat, dürfen Ein- und Ausfuhrabgaben nicht erhoben werden.

d) Den deutschen Zollbehörden steht im Rahmen der oben angeführten Bestimmungen das Recht zu, bei Zuwiderhandlungen gegen die deutschen Zollvorschriften nach diesen Vorschriften einzuschreiten und beschlagnahme oder als Sicherheit einbehaltene Gegenstände oder festgenommene Personen—diese, wenn nötig, unter Begleitung von polnischen Beamten—auf ihr eigenes Gebiet zu überführen. Eine Festnahme von polnischen Staatsangehörigen durch die deutsche Dienststelle ist jedoch unzulässig. Staat dessen kann der Zuwiderhandelnde zwecks Aufnahme einer Verhandlung über den Tatbestand zwangsweise vorgeführt werden. Zu der Verhandlung ist ein polnischer Beamter hinzuzuziehen. Bei der Untersuchung darf gegenüber polnischen Staatsangehörigen körperlicher Zwang nur unter Hinzuziehung eines polnischen Beamten ausgeübt werden.

e) Neben den polnischen Passvorschriften gelten die deutschen Passvorschriften mit der Massgabe, dass die Passvorschriften des Ausgangsstaates vorgeben.

Personen, die aus Deutschland ausreisen wollen, können von den deutschen Passnachschaubeamten zurückgewiesen werden, wenn sie nicht mit einem für die Ausreise gültigen Ausweis versehen sind.

je spowodować do powrotu do Niemiec. W razie oporu mogą być one przymusowo odesłane zpowrotem.

Stosowanie przymusu w celu odesłania zpowrotem obywateli polskich jest niedopuszczalne; natomiast podróżni polscy mogą być przymusowo przyprowadzeni w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. Do spisania protokołu należy przybrać polskiego urzędnika. Po ukończeniu protokołu należy zezwolić na dalszą podróż.

f) Niemieckie władze mogą wysyłać do swych Urzędów, czynnych na stacji Gardeji, przy pomocy własnego personelu kolejowego lub służbowego, uprawnionego do przekraczania granicy, urzędowe listy, pakiety, przesyłki pieniężne i wartościowe, bez pośrednictwa poczty polskiej i bez uiszczania na jej rzecz opłat pocztowych. W ten sam sposób mogą niemieckie Urzędy, ustanowione na stacji Gardeji, wysyłać wymienione wyżej przesyłki do swoich władz.

Przesyłki te należy zaopatrzyć w pieczęć urzędową władzy wysyłającej i wymienić je w osobnym, równocześnie wieszonym wykazie; w tym wypadku nie podlegają one rewizji.

(2) Właściwe władze niemieckie winny podawać do wiadomości właściwych władz polskich nazwiska oraz stanowiska służbowe swych pracowników czynnych na stacji Gardeji.

(3) Władze niemieckie mają prawo w obrębie pomieszczeń, przyznanych im do wyłącznego użytku, utrzymywać porządek i wydalać osoby prywatne, które naruszają ten porządek.

(4) Postanowienia artykułu 16 niniejszej Umowy, z wyjątkiem zdania 3 ustępu (1), oraz przepisy wykonawcze do artykułu 16 należy odpowiednio stosować również i do tych pracowników czynnych w Gardeji, którzy nie mieszkają na polskim obszarze z tą zmianą, że wolno im nosić broń służbową także na drodze do i ze służby. We wzorze zaświadczenia według załącznika B należy słowa „w ruchu sąsiedzkim” zastąpić odręcznie słowami „w ruchu sąsiedzkim i przejściowym”.

(5) Pozatem należy stosować do niemieckich Urzędów, urządzonych w Gardeji, ogólne postanowienia niniejszej Umowy.

Znajomiwszy się z powyższą Umową i Protokołem Końcowym, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nich postanowień; oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 17 maja 1927 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych

(—) *August Zaleski*

L. S.

Sie sollen veranlasst werden, nach Deutschland zurückzukehren. Im Weigerungsfalle können sie zwangsweise zurückgeführt werden.

Die Anwendung von Zwang zur Zurückführung von polnischen Staatsangehörigen ist unzulässig. Statt dessen können polnische Reisende zur Aufnahme einer Verhandlung über den Tatbestand zwangsweise vorgeführt werden. Zu der Verhandlung ist ein polnischer Beamter hinzuzuziehen. Nach Abschluss der Verhandlungen ist die Weiterreise zu gestatten.

f) Die deutschen Behörden dürfen an ihre auf dem Bahnhof Gardeja tätigen Dienststellen dienstliche Briefe, Pakete, Geld und Wertsendungen durch eigenes Bahn- oder durch das zur Grenzüberschreitung berechnete Dienstpersonal ohne Vermittlung der polnischen Postverwaltung und frei von deren Postgebühren befördern. Ebenso dürfen die auf dem Bahnhöfe in Gardeja errichteten deutschen Dienststellen die oben erwähnten Sendungen an ihre Behörden befördern.

Diese Sendungen sollen mit dem Dienstsiegel der absendenden Behörde versehen und in einem besonderen mitgeführten Ausweis aufgeführt sein; in diesem Fall unterliegen sie keiner Revision.

2. Die zuständigen deutschen Behörden haben Namen und Dienststellung ihrer auf dem Bahnhof Gardeja tätigen Bediensteten den zuständigen polnischen Behörden mitzuteilen.

3. Die deutschen Behörden haben innerhalb der ihnen zum Alleingebrauch zugewiesenen Räumlichkeiten das Recht, die Ordnung aufrechtzuerhalten und Privatpersonen, die gegen die Ordnung verstossen, zu entfernen.

4. Die Bestimmungen des Artikels 16 dieses Abkommens mit Ausnahme des Absatzes (1) Satz 3, sowie die Ausführungsbestimmungen zu Artikel 16 finden auch auf die in Gardeja tätigen Bediensteten, die nicht auf polnischem Gebiet wohnen, mit der Massgabe entsprechende Anwendung, dass Dienstwaffen auch auf dem Wege zum und vom Dienste getragen werden dürfen. Im Ausweismuster nach Anlage B ist das Wort „Wechselverkehr“ durch die Worte „Wechsel- und Übergangsverkehr“ handschriftlich zu ersetzen.

5. Im übrigen gelten für die in Gardeja errichteten deutschen Dienststellen die allgemeinen Bestimmungen dieses Abkommens.